

S'ULL de SOL

Revista cultural d'Alaior

Agost 2020 | Núm. 360

3,50 €

DL: ME 407-1990

PER MOLTS D'ANYS:

JOVENTUTS MUSICALS, 60

BÀSQUET JOVENT, 30

S'ULL DE SOL, 30

FÒRUM 3r. MIL·LENNI, 25

SA RONDALLA, 25

CENTRE D'ESTUDIS, 20

DIT I FET, 10



Foto: Be Creative Menorca

S'Ull de Sol

Agost 2020 · Edició núm. 360
68 pàgines · Tiratge 1100 exemplars

Coordinador: Miquel À. Marquès

Administrador: Josep LL. Andreu

Equip de redacció: Paco Mercadal,
Pere Gomila, Anselm Barber,
Josep LL. Andreu, Maca Ramos.

Muntatge: Joan Barber Palliser

Col·laboradors: Pere Reure,
Miquel À. Limón Pons, Antoni Gómez
Jaume Cardona "Tanus", Llorenç Pons,
Blanca Ripoll, Quico Sintès, Pep Gómez,
Enrique Cuadra, Francesc Ximenes,
Bep Meler, Marga Juanico, Núria Pons,
Jordi Odrí, Mandy Tuckett

Fotografies:

Redacció, Manolo Barro, Foto Nueva,
Joan Florit

Correcció lingüística:

Pere Gomila i Paco Mercadal

Disseny gràfic: Redacció

Publicitat: Ramon Babot

a/e: publicitatsulldesol@gmx.com

Repartidors: José L. Cardona Ameller,
Pura Mercadal Pons

Edita S'Ull de Sol, Associació Cultural
Carrer des Forn, 9
07730 ALAIOR (MENORCA)
a/e: sulldesol@yahoo.es
sulldesol@gmail.com

IMPREMTA: J. PONS
Cra. Nova, 137 - Alaior
DL ME 407 - 1990

S'Ull de Sol s'edita amb la col·laboració
parcial de l'Ajuntament d'Alaior, del
Consell Insular de Menorca i Direcció Gral.
de Política Lingüística del Govern Balear



Consell Insular
de Menorca



Redacció

Editorial

La supressió dels actes culturals

Com convindria que fos sempre, admetre els errors en les decisions polítiques hauria de ser una cosa natural. Ja ho deia l'antiga dita llatina: *errare humanum est*. Reconèixer que programar el pregó, una crida a la festa quan no hi havia festes, va ser un error no hauria estat cap demèrit per a ningú. Allò que no és comprensible és que s'hagi tapat aquell error amb un altre error, aquest potser més greu: l'anul·lació de tots els actes culturals de l'estiu.

Eliminar els actes culturals que s'havien de celebrar a Alaior és una decisió arbitrària i injusta. Arbitrària perquè no respon a cap exigència sanitària, com ho demostra el fet que en la resta de poblacions menorquines s'ha intentat mantenir o incrementar l'activitat cultural durant els mesos d'estiu després del cop que va representar el confinament. És cert que ara s'han produït rebrots, però no és en els actes culturals on es generen els contagis del Covid-19, sinó especialment en les trobades d'amics, festes i reunions familiars on es relaxen les mesures que recomanen les autoritats sanitàries. Els actes culturals compten, per llei, amb unes mesures estrictes que fan pràcticament nul·la la possibilitat de transmissió i més encara quan es realitzen a l'aire lliure com passa a l'estiu: aforaments reduïts, distància social, mascareta, neteja de mans i sortida escalonada per evitar aglomeracions. Avui són l'activitat social més segura que hi ha.

És una decisió injusta, perquè representa deixar la població d'Alaior orfe d'actes culturals en un moment molt difícil en què la cultura és més necessària que mai i pot aportar moments de benestar a moltes persones. I, sobretot, és injusta perquè s'ha perjudicat econòmicament i sense motiu els artistes contractats. En una situació amb què moltes d'aquelles persones que es dediquen professionalment a la cultura (actors, músics, cantants, escriptors...) han vist interrompuda la seva activitat durant mesos, qualsevol ingrés, per petit que sigui, és important.

Ens hauríem de demanar on queden els bons propòsits manifestats per l'Ajuntament en la reunió convocada per videoconferència el dia 29 de maig amb el sector cultural d'Alaior. Mentre les terrasses dels bars són plenes, mentre acudim normalment a restaurants, anam amb transport públic o és manté el mercat de nit, el sector cultural, com tantes vegades, resulta especialment castigat.



Guillermo Comba Morayta

Microrelats



TRANSICIÓN

Alcanzó esa etapa de la vida en la que el cuerpo era todo dolor, con el fin de preparar el espíritu a la alegría del reposo supremo exento de sufrimiento de la muerte.

Llegir molt i bé per saber de la veritat

L'agost de 1990 *S'Ull de Sol* va començar a caminar per oferir a la població d'Alaior un instrument que ajudàs a la cultura i a la informació local. La cultura permet tenir en compte les millors experiències dels altres per fer-les servir perquè les nostres conductes siguin més intel·ligents. Sense cultura no hi ha més que l'experiència de cadascú, sense prou reflexió i sense prou perspectiva. Poc bagatge per encertar en aquest món complex. Sense informació local, independent i crítica, la suposada "informació" de les xarxes i de les institucions té poc a veure amb la veritat i amb el valor de la premsa com a pilar essencial de la democràcia.

Des dels anys 90 fins a aquest 2020 hem assistit en tot el món a una degradació de la cultura i de la premsa. El màrqueting en les percepcions i els hàbits de consum en les conductes han portat la majoria de persones cap a una major alienació. Els individus ara es consideren més lliures, però la majoria són més pobres, més gregaris i amb menys possibilitats reals de felicitat. Encara que tothom vol aparentar ser el més feliç de tots.

La cultura que fa persones que comprenen ha estat substituïda per l'entreteniment. I el coneixement de la veritat ha estat substituït per la propaganda.

Aquest context explica que ara siguin possibles, acceptats voluntàriament per majories de ciutadans, règims com el de Putin a Rússia, o governs com el de Trump als EUA o el retorn del feixisme a molts països d'Europa. Però també explica el retrocés de l'estat de benestar mentre augmenta l'acumulació de la riquesa en el 10% de la població més poderosa, creix el nombre de llicenciats sense cap compromís, abunda el consolador de les drogodependències, la depressió i la pèrdua de sentit social.

La higiene de les idees requereix molta cultura i molta veritat, fins i tot l'economia se'n beneficia.

Els savis van anunciar que els valors que vam sembrar i que hem regat des de fa unes dècades portarien a aquest retrocés de les capacitats i de les possibilitats. Els analistes anuncien ara moltes dificultats, però que el retorn al camí del progrés necessitarà una nova premsa com la nostra, compromesa, lliure i crítica.

Hi ha sabers que les persones només adquireixen llegint. L'escriptura i la lectura permeten un grau d'anàlisi i d'aprofundiment que no tindrà aquell que no faci aquest exercici lector. Alguns sectors de la comunicació de masses s'han dedicat a insinuar que no era així, que la lectura tenia substituïts, fals. Hi ha capacitats humanes imprescindibles que només s'exerceixen amb la lectura. Vet aquí el desnivell entre els països alfabetitzats des d'antic amb un profund hàbit lector i els països on la lectura no és gaire habitual o les societats que avui fan un retrocés lector.

No us deixeu enganyar, sense algunes capacitats el camí és molt més llarg i penós. Sense llegir prou, sense cultura i sense veritat no hi ha evolució. Llavors succeeix que les societats es converteixen en impotents per resoldre l'asfíxia de les circumstàncies.

S'Ull de Sol enguany compleix 30 anys de camí. Alguns alaiorencs estan convençuts que aquesta tasca nostra era prescindible, i que ho és encara avui. Però molts altres alaiorencs, per sort, vivim fora del pou que va excavant la frustració de qui viu d'esquena a la lectura, a la cultura i a la informació que cerquen la veritat.

Gràcies per llegir.



Per molts d'anys, entitats que estan d'aniversari

Curiosament aquest 2020 es compleixen diferents aniversaris de col·lectius locals. Joventuts Musicals compleix 60 anys. El basquet Jovent, 30 anys. *S'Ull de Sol*, 30 anys. El Fòrum 3r Mil·lenni, 25 anys. La Rondalla i el Grup de Ball, 25 anys. El Centre d'Estudis Locals, 20 anys. I Dit i Fet, 10 anys.

Intentem imaginar les darreres dècades a Alaior sense l'activitat d'aquests col·lectius i d'alguns altres. No seria el mateix ni de bon tros.

Avui en dia molts individus tampoc entenen la importància de l'acció dels col·lectius dels pobles com a eina d'estructuració i com a eina fonamental per viure la sociabilitat de les persones, un aspecte imprescindible de la realització personal i el desenvolupament del civisme. Quan Alaior perdi aquests col·lectius per manca de relleus i manca de suports sincers, el llegat per als fills i nets serà tremendament pobre, i els empenyerà encara més a imitar l'èxode tan freqüent en tants de pobles.

L'Ajuntament ha envaït des de fa anys les iniciatives dels col·lectius, es reserva els recursos per organitzar pel seu compte i cada vegada els fa més dèbils. Aquest estiu ha passat d'organitzar unes festes rebaixades a anul·lar tot tipus d'actes. Si els col·lectius haguessin tingut els recursos i no estassin decantats de la iniciativa, la cultura no hauria tingut un estiu orfe. En tot cas, l'enhorabona a tots per aquests anys de vida.



Antoni Gómez (metge)



Sant Llorenç i tot s'ha empeltat



Enguany el cavall i jo estàvem súper entrenats. Des de Nadal entrenàvem setmana darrere setmana i semblava que quan arribés Sant Llorenç estaríem ben a punt per xalar i fer xalar la gent.

Les primeres notícies que ens van arribar d'aquesta malaltia, al voltant de febrer, no ens van fer pensar el que vindria després. Quan va arribar, va ser un enderrossall. Tot se'n va anar en orris.

El temor i la preocupació davant d'una malaltia desconeguda, de propagació molt ràpida, i de tractament desconegut, ens ha duit a l'escenari actual al nostre país: més de 200.000 infectats i prop de 30.000 morts! I no parlem de les xifres a nivell mundial, que fan plorera.

Acostum a anar a qualcar, juntament amb els caixers fadrí i casat que havien de sortir per Sant Joan, i just ens van confinar, ja els vaig dir que creia que enguany no hi hauria Sant Joan. No s'ho podien creure. "Si falten mesos encara", em van dir, incrèduls. Jo els vaig predir que si per Sant Joan ens desconfinaven "faríem bo". I així ha estat. A Ciutadella hem pogut veure les imatges de la gent trista i emocionada davant el toc de fabiol, i com no es podien contenir i s'arreplegaven davant de cal Caixer Senyor en un toc de fabiol improvisat. I es veu que Sant Joan va intercedir, i va despistar el virus perquè no anés a cal Caixer Senyor i cap d'aquells il·luminats no es contagiessin, i que d'aquelles reunions multitudinàries no en sortís ningú malalt.

I la suspensió dels actes de Ciutadella s'ha estès als altres pobles, que amb seny han anat suspenent les festes per evitar que la malaltia s'expandeixi. I fins i tot el nostre Sant Llorenç s'ha empeltat, i les festes han estat suspeses. I caixers i cavalls ho entenem, però esteim tristos.

Enguany no tindrem pregó, ni els caixers esperarem a

can Biel Paput, fent pomadetes i pastissos, que ens avisin per anar al primer toc de fabiol. I no pujarem a peu cap a l'Ajuntament a penjar la bandera del balcó i després a prendre una pomada i pastissos amb la gent que ens ha acompanyat.

I el dissabte no rentarem el cavall ni el deixarem ben llustrós, preparat per al capvespre. A les 15.30 no frissarem per anar a ensellar el cavall, ni els nervis ens faran pessigolles per la panxa abans de pujar dalt del cavall, que estaria nerviós. I tampoc anirem a trobar-nos amb els altres cavalls de la qualcada, per després entre nervis, emoció i bots, passar davant l'Ajuntament per anar a recollir el batle.

I no pujarem dalt San Pere Nou per Completes, que enguany restarà silenciós, i de tornada cap a la Plaça no entrarem a les cases, ni farem bots davant dels amics.

I no ens posarem nerviosos abans d'entrar al jaleo, ni el cavall estarà alerta en veure aquella gernació que bota i crida

i que espera que entris per acompanyar-te, tocar-te i botar amb tu.

I no farem un alè en haver acabat el jaleo si esteim satisfets —o no— de com ens ha anat. Ni quan a la nit desensellem tindrem un somriure als llavis per haver acabat la jornada amb salvament.

Ni el matí de Sant Llorenç passarem pels carrers del poble, encara solitaris a aquelles hores, ni en veurem alguns que no han anat a dormir o que dormen arraconats. Ni la gent ens convidarà a un gotet d'aigua, ni els fillets podran tocar els cavalls, més tranquils i reposats.

Ni ens emocionarem en entrar a Missa de Caixers amb el toc de fabiol.

Ni en sortir de missa anirem cap al jaleo, ni després a la volta de les canyes estarem ansiosos per entrar, en veure tanta gent a la plaça, on sembla que no pots passar amb el cavall.

Ni agafarem la canya amb la cullereta, que altres anys ens ha costat agafar, ni somriurem satisfets en fer els darrers bots amb la canya a la mà.

I no ens caurà una llagrimeta en fer el darrer bot davant del Caixer Batle i la Capellana, que voldria dir que s'ha acabat la festa.

Tot açò i molt més ens perdrem enguany, però tot ho don per bo si amb açò ningú més es contagia d'aquest virus cabró que ens ha canviat les nostres vides i les nostres festes.

Que Sant Llorenç ens il·lumini, ens procuri seny i ens lliuri de tot mal.

Molt bones festes de Sant Llorenç!



Pere Reure

Calla, cony !



El sol cau a plom davant la portassa de Cas Comte, a Ciutadella. Són les dues del migdia i unes dues-centes ànimes s'acaramullen en aquell indret esperant que un al·lot enlairi el primer toc de fabiol d'un sant Joan atípic per mor del postconfinament. En els instants previs, quan els nervis estan a flor de pell, una veu anònima crida: "Visca el coronavirus!". Immediatament, una altra respon: "Calla, cony!"

La interjecció és contundent, té la força i l'expressivitat pròpia del vocabulari popular barroer. Però açò no vol dir que únicament les classes populars en facin ús, d'aquests vulgarismes. Anem a veure. El 23 de febrer del 1981, el tinent coronel de la Guardia Civil Antonio Tejero Molina etzibava als diputats del Congrés dels diputats un sonor "¡Se sienten, coño!". Una altra ocasió memorable es va produir en una cimera de països sud-americans a Santiago de Xile, quan el president veneçolà Hugo Chávez, de malnom "el gorila rojo", interrompia repetidament el discurs de qui aleshores era el president espanyol, Rodríguez Zapatero. Emprenyat, l'anterior rei d'Espanya li va engaltar un sonor "¿Por qué no te callas?"

Ara, passats els anys, toca rebre als que abans donaven, com és el cas del nostre inefable rei emèrit, que ha vist com la població li perdonava les seves caceres sexuals abans que les caceres d'elefants —al cap i a la fi, el *derecho de pernada* ha estat gairebé un dret consuetudinari dels monarques i d'altres personatges poderosos, com va deixar clar el moviment *Me too*— però de cap manera no li perdona les caceres fiscals, per les quals la Fiscalia del Tribunal Suprem vol investigar-lo. Però, quina sorpresa!, la Mesa del Congrés dels Diputats, amb el vots de VOX, PP i PSOE, va rebutjar admetre a tràmit les comissions d'investigació a Juan Carlos I que proposaven altres grups parlamentaris després que els lletrats del Congrés informessin que la inviolabilitat del monarca emèrit i la no subjecció a responsabilitat són absolutes i es mantenen en el temps. Aquesta decisió certifica l'allunyament d'un segment important de la classe política del sentir de la ciutadania i, també, el repudi de la monarquia corrupta per part del poble.

Un altre dels poderosos que ha rebut en els darrers dies ha estat el president Trump, que ha vist com en un míting que va fer a la localitat de Tulsa (Oklahoma) i al qual hi havia d'assistir una gernació, només hi participaren 6.200 persones segons els mitjans i 12.000 segons els organitzadors. El president Trump ha begut de la seva pròpia medicina: ell,



que és tan aficionat a xarxes socials com Twitter —on aboca fel contra els enemics d'Amèrica— ha vist com els usuaris d'una altra xarxa social molt popular entre els joves, Tik Tok, aconseguen boicotejar aquell acte tot reservant seients per via telefònica (dos per trucada) sense tenir intenció d'assistir-hi. Aquesta xarxa social és seguida per uns 800 milions de joves i joves que, bàsicament, hi penguen imitacions de coreografies i balls d'una durada mitjana de quinze segons. Segons alguns, l'èxit de la xarxa té a veure, indirectament, amb les fortes restriccions a què està sotmesa per part del seu accionista majoritari, de capital xinès. Açò, que en principi seria dolent, esdevé un avantatge perquè, gràcies a la censura xinesa, elimina continguts violents, xenòfobs, sexuals, etc., dels quals les altres xarxes socials en van plenes i fan que Tik Tok presenti un disseny edulcorat, atractiu per a adolescents que volen evadir-se de la realitat, si bé en aquest cas que comentam ha servit per fer la guitza al mateix president dels EUA. Veure'l arribar a la Casa Blanca després de l'acte era tot un poema.

I un altre dels que ha rebut fort ha estat el Pare Serra, mai més ben dit, un dels cap-pares del país nord-americà. No sé quantes estàtues de Fra Juníper han tombat per Califòrnia els seguidors del moviment *Black Lives Matter*. L'han titllat d'esclavista, de racista, colonialista, l'han esquitxat amb pintura vermella i l'ona expansiva ha arribat a Palma i, fins i tot, al seu poble natal, Petra. Li van llevar la creu que aixecava amb la mà esquerra i en el seu lloc hi ficaren un bòtil capgirat i una bossa de plàstic pel cap. Tota una declaració d'intencions!

Que determinades figures històriques caiguin en desgràcia ha estat una constant en la història de la humanitat. A l'antiga Roma es va institucionalitzar una pràctica, la de la *damnatio memoriae*, que propugnava l'eliminació de totes aquelles imatges, inscripcions i estàtues erigides en honor d'un personatge considerat nefast. Davant la despesa que açò suposava, els romans van esculpir nombroses estàtues sense cap per si a qualche moment s'havia de canviar el seu bust per un altre. I és que les estàtues, per definició, són estàtiques, mentre que la vida està en permanent canvi i transformació. Per açò, no hi ha enlloc cap estàtua estàtica que, amb el temps, no estigui amenaçada de demolició. Els romans sabien que, caigut el cap d'un emperador, un altre el substituïria. En el cas de Juníper Serra està per veure si, com diu el proverbi popular, s'acabarà despullant l'estàtua d'un sant per vestir-ne una altra.

Al poble no hi ha gaire estàtues de gent il·lustre, només la del rei Jaume II, de qui tanta cura en té en Joan "Llarg" i a qui, de moment, ningú no li ha pintat la cara amb la quatri-barrada ni li han tacat la túnica amb insults com "catalanista". Perquè, altrament, no crec que la turba vulgui posar cap per avall a en Tofolet Mascaró, l'heroi local que, juntament amb en Pere s'oficial, van aconseguir matar es llargandaix, que era de pèl i ferotge. Però qui sap, potser sortiran animalistes que se'l carregaran d'una estirada i, de pas, demanaran la prohibició d'es jaleo.



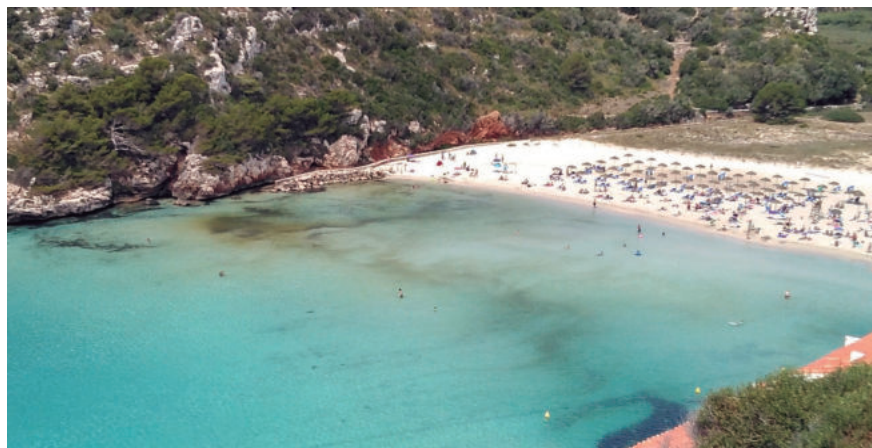
Enguany, canviarem finestres per pantalles. I les trobades, carregades d'il·lusió, les celebrarem amb la mirada. L'aigua-roś i les cornetes quedaran aquest any tancades, però farem sonar amb ganes el fabiol. Potser traurem una capsa plena de fotos, i reviurem jaleos d'antany mentre ens contes com era fer botar a la plaça fins al més noble dels cavalls. I riurem, i xalarem. A casa. **Per ser-hi tots junts, l'any que ve.**



CONSELL INSULAR
DE MENORCA

Redacció

L'aigua de Cala en Porter alterada un altre cop



El color de l'aigua de la platja de Cala en Porter es va tornar alterar a finals de la setmana del 6 al 12 de juliol. La part de sempre, més propera a la vorera i a la sortida del torrent, va prendre un color entre verd fosc i marró. Hi va tornar a haver queixes dels usuaris i dels propietaris de negocis. Aquest cop van manifestar que els primers dies el canvi en l'aigua va coincidir amb una olor no habitual.

Les temperatures d'aquelles setmanes inicials d'estiu no havien estat elevades ni de prop i la instal·lació de bombeig ja funcionava.

Segons Cristóbal Marquès, regidor d'Obres i Urbanisme, es tracta de la reacció de les microalgues ja coneguda, i que podria ser a causa d'alguna cosa molt puntual, ja que l'Ajuntament fa anàlisis periòdiques per controlar la qualitat de l'aigua. Marquès també ho va relacionar amb la torrentada de l'any passat que va restar embassada en la zona de Costes, se li va demanar que hi posés solució sense que Costes hagi actuat.

El tema és el mateix de sempre, està constatat des de 1989. És la reacció del fitoplàncton als nutrients que arriben a la cala. Aquests nutrients són bàsicament nitrats i fosfats que no hi serien de manera natural. Aquesta contaminació provoca l'eutrofització o concentració de les algues que s'alimenten d'aquests nutrients. Els nitrats i fosfats poden procedir de l'afluent del torrent de Cala en Porter o de la

filtració de l'aigua subterrània amb una concentració prou alta de nitrats. Recordem que la depuradora d'Alaior aboca el seu afluent depurat constantment en aquest torrent. També, com informaven el mes passat, hi va haver uns dies en què la depuradora d'Alaior no va funcionar arran d'un abocament incontrolat que la va col·lapsar.

El setembre passat, *S'Ull de Sol* va publicar un treball del Centre d'Estudis Locals en què s'analitzava el comportament de l'aigua de la cala al llarg de gran part de l'estiu i s'acompanyava d'anàlisis de l'aigua que donaven índexs molt alts de nitrats, E.colis i enterococs en el punt de la platja on boca el torrent (d'E.

coli 880 ufc/100ml i d'enterococs 140 ufc/100 ml i un nivell de nitrats 6 vegades superior a l'aigua de Son Bou). En l'estudi es feien una sèrie de recomanacions:

- Fer anàlisis regulars a diferents punts de la cala, de nitrats, ph, E.colis i enterococs.

- Analitzar l'aigua del torrent en diferents punts del recorregut.

- Provar al llarg d'un estiu d'evitar que l'afluent del torrent aboqui directament en aquest punt de la platja. De manera provisional, per tenir més certeses, es tractaria de contenir l'aigua abans de la mar, entubar-la i impulsar-la fins a punts de prou profunditat. Açò es podria fer amb una instal·lació provisional senzilla o conduint-la fins a l'emissari general de la urbanització.

En un altre article publicat el novembre passat, dues científiques de l'OBSAM i una altra de l'Estació d'Investigació Jaume Ferrer, corroboraven les causes i explicaven la necessitat d'analitzar rigorosament la procedència i d'evitar l'alteració de l'aigua com a solució del fenomen.

El grup municipal de l'oposició, Junts per Lò, va presentar una moció al consistori per tal que l'Ajuntament encarregàs les feines necessàries al respecte, moció que es va aprovar per unanimitat el desembre passat. Però l'Ajuntament no ha fet res al respecte.



TRANSPORTES ANDRÉS Y SITO, S.L.

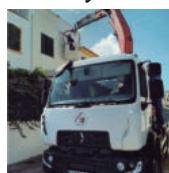
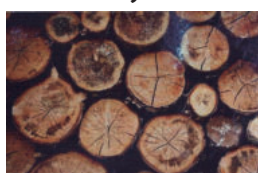
SERVICIO CONTENEDORES Y GRÚA

CONTAINER AND CRANE SERVICE

VENTA DE LEÑA PARA CHIMENEA

FIREWOOD FOR SALE

TRANSPORTE DE ÁRIDOS, ESCOMBROS, PODA....



Tels.: Andrés 600367397 / Sito 609674051

**BON
ESTIU
I SALUT
PER A
TOTHOM**

Redacció

Mantenir els enfrents tradicionals o substituir-los?



Edificis de diferents èpoques que afegeixen estètica als nostres carrers.

Darrerament s'ha suscitat un debat nou en el paisatge urbà d'Alaior. Feia anys que semblava que s'havia arribat a un consens entre arquitectes, constructors, propietaris i Ajuntament sobre allò que s'havia de tenir en compte per tal que les obres en els edificis conservessin i afegissin valors als carrers. Cada carrer és una suma única d'enfronts també únics que responen a l'acció de generacions d'habitants i que de qualche manera constitueixen un llegat que fa el poble diferent dels altres pobles. Els enfrents són una part substancial de la personalitat d'Alaior que els vilatans observen

cada dia en anar d'un carrer a l'altre, són també la imatge que més contempnen els visitants i la gent de pas.

La preservació dels valors tradicionals no és incompatible amb el bon gust de la renovació i de l'obra nova. De fet, en els nostres carrers hi ha façanes de diferents èpoques, de diferents estils, cosits amb el fil comú de la mesura i del bon gust.

Hi va haver una època entre els anys 60 i 80 del segle XX que el boom del creixement demogràfic i econòmic, juntament amb una actitud municipal de deixar fer, van causar la pèrdua de moltes façanes. L'Ajuntament d'aquell temps era regit per persones sense cap sensibilitat pel paisatgisme urbà, importava poc el patrimoni arquitectònic senzill però únic que tenia Alaior. Importava deixar fer i guanyar-se la simpatia i el vot dels propietaris encara que fos a costa d'un dels aspectes més importants de la identitat. A poc a poc l'arribada de tècnics professionals nous a l'Ajuntament, la moda del que es feia en preservació a Ciutadella i a altres llocs van començar a limitar la destrossa. Es van fer estudis mínims de quins eren els estils i els valors que s'havien de conservar. Es van establir unes normes urbanístiques que incloïen obligacions a l'hora de fer reformes i obres noves.

Les lleis van imposar, a cada municipi, a tenir un catàleg de patrimoni arquitectònic en el qual es recullen els elements a preservar i les possibilitats de modificar-los. Els plans generals incorporen avui unes normes urbanístiques





Plànol de la Diagnosi del Pla general actual. Estan recollits els carrers i alguns edificis singulars.

que solen tenir un apartat especial per als edificis que constitueixen el nucli antic, a fi de no malbaratar-los.

Alaior havia arribat a tenir aquestes eines modernes amb el pla general del 2009 i el seu catàleg adjunt. L'anul·lació d'aquell pla i el retorn al pla general de 1994 va suposar un retrocés ja que aquest pla no era igual de clar ni d'acabat respecte de la preservació urbana. Però igualment el pla de 1994, ara vigent, té unes normes que protegeixen els valors arquitectònics i que són les que sembla que han causat aquest nou debat, després de 40 anys. Debatre temes superats 40 anys enrere no és un símptoma d'intel·ligència social. En tot cas potser el que manca és posar ordre en les eines, els sistemes d'aplicació i el rigor de la disciplina comunitària perquè tothom sigui igual en drets i deures en el municipi, però en cap cas no es pot admetre tornar enrere en avanços culturals i científics.

L'article que ordena com actuar en el nucli antic és el 216 i resumidament diu el següent:

Normativa específica de la zona 5.2 (nucli antic)

1. A la zona 5.2 es permetrà l'agregació i segregació de parcel·les sempre que les parcel·les resultants tinguin un front no inferior a 4 m ni superior al doble.

2. Les normes que s'hi aplicaran seran les que regeixen per a les zones d'ordenació que s'edifiquen seguint l'alineació d'un vial. Quan l'edificació existent no mantengui l'alineació de vial que s'assenyala, s'admetran alineacions diferents, amb l'objecte de mantenir els elements característics del conjunt.

3. L'alçària reguladora estarà compresa entre la dels edificis contigus. Si no està edificat cap dels solars contigus a què s'ha fet referència, aquest es considerarà construït a l'alçària màxima que preveuen les condicions de la zona.

4. El ritme de buits i obertures en les façanes es procu-

rarà inspirat en el de la tipologia compositiva dels costums tradicionals.

Els buits de façana portaran paravents de persianes de llibret, ceques o mixtes, usuals a Menorca.

Es prohibeixen les persianes enrotllables.

En fusteria només s'admetran els colors blanc o verd fosc i el color i la textura naturals.

Els tancaments metàl·lics ("fusteria metàl·lica") només s'autoritzaran lacats en blanc o verd fosc.

La composició de la façana serà sòbria i amb textura plana, d'acord amb la imatge urbana actual.

Els cossos sortints seran exclusivament boínders o balconades resoltes a la manera tradicional, amb una volada màxima de 60 cm. Les baranes hauran de ser de ferro.

És preceptiva la cornisa superior d'acabament a l'arrencada de la coberta superior.

5. En aquesta zona no es permeten els aplacats a la façana de qualsevol material, han de ser arrebossades i pintades o estucades de colors blanc o de la gamma dels terra. S'admeten sòcols de pedra natural, preferentment buixardada, i marcs en els buits de les finestres i portes, seguint l'estil tradicional.

6. La delimitació d'aquesta zona, pels mateixos criteris d'imatge de conjunt, afecta tant les edificacions com els espais públics o la trama viària i els espais lliures no edificables, patis d'illa o horts posteriors.

En conseqüència, per al manteniment de la tipologia existent, l'amplària màxima de les obertures en planta baixa per a l'ús exclusiu d'aparcament serà de 2,50 m, però en carrers d'amplària inferior a 5 m, amb justificació gràfica prèvia de la dificultat de la maniobra, es podran autoritzar amplàries superiors en funció d'aquella, i sense augmentar l'alçària dels llandars existents o la mitjana de les edificacions confrontants. Per a altres usos, no es permet en aquesta zona augmentar la relació buits/ple ni les proporcions d'aquests, i s'exigirà per a la tramitació de les llicències en aquesta zona l'aportació de fotografies de l'edifici o solar i propietats contigües.

Sa botiga de

Ca's Riudavets



FORMATGES I EMBOTITS DE MENORCA

Pare Huguet, 42 - 07730 Alaior - Menorca
tel.: 971 37 80 58 - casriudavets@gmail.com

**Bones festes i
"salut per tothom" !**

7. Els edificis amb una antiguitat superior a 75 anys hauran de ser protegits i es preferiran per a ells les obres de consolidació i rehabilitació a la demolició per substituir-los per noves construccions. En tot cas les façanes de tipologia tradicional hauran de ser respectades físicament o conceptualment.

Per tant, sembla que l'objectiu està clar i que s'imposen unes qüestions prou bàsiques perquè inspirin i alhora limitin els projectes dels arquitectes i dels propietaris. Sempre sorgeix la necessitat concreta de cada obra que no acaba de casar la conveniència del particular i la norma general. Però en aquests casos cal aplicar la creativitat, el bon gust i l'alternativa més d'acord amb la norma, però mai la tàctica dels fets consumats i de no prevenir les destrosses. Costa d'entendre que estiguin d'acord amb aquestes normes alguns projectes de demolició total en nucli antic als quals hem assistit els darrers mesos.

En la diagnosi del pla del 94 hi ha tot un estudi dels carrers i edificis que constitueixen el patrimoni urbà.

També resulten arbitràries les exigències de centímetres a una obra com la de l'hotelet del carrer des Forn que rau paralitzada des de fa molts de mesos mentre es consenten demolicions senceres d'edificis sense respectar quasi res de l'esperit de l'article 216. Cada cas s'ha d'estudiar en deteniment, però el sentit comú ens indica que no hi ha gaire coherència entre l'exigit en uns casos i el consentit en els altres. Potser falla el mètode de protegir el bé comú sense perjudicar tampoc inútilment l'interès privat. Moltes vegades les normes hi són, la capacitat de fer-ho bé també, els interessos són legítims, però cal posar-hi l'ordre i la manera de fer feina que doni fruits millors per a totes les parts.

Ja fa molts anys el Centre d'Estudis Locals va proposar que així com hi havia comissions i juntes municipals per a quasi tot, en canvi en urbanisme mancava una comissió de gent experimentada que evités els personalismes de totes les parts i imposàs un criteri compartit i assenyat, contra



En l'obra de l'hotelet del carrer des Forn les exigències potser excessives han paralitzat la inversió durant mesos mentre que en altres obres del nucli antic s'ha consentit l'esfondrament total d'edificis i l'afectació d'enfronts valuosos.

els greuges a particulars i en favor del patrimoni urbà. Però aquella proposta, ja antiga, encara és massa moderna per a Alaior.

Montserrat Sobrevias



Barrim-barram

Quan tenim hores de lleure
i els ulls badam ben oberts
segur que ens podem distreure
fins i tot en els deserts.

Una dentadura sola,
davant meu, com una ofrena.
M'ha semblat que em deia: hola!,
jaguda damunt l'arena.

I tot d'una he cavil·lat:
Qui hagi perdut el dentam,
ha de ser molt despistat
o ha fugit barrim-barram.

Quina cosa tan estranya!
Potser és d'un vell navegant?,
o d'un pescador de canya?,
o d'un pirata bergant?

Si no l'ha dut la mar blava...
És d'un *guiri* ben torrat
que ha vist que el virus mutava
i ha partit molt regirat.

No hem de perdre el bon humor,
l'alegria tot ho venç.
Per això la gent d'Alò,
tendrem al cor... Sant Llorenç!

Sant Llorenç 2020



Redacció

Millora l'oferta del CEL per als visitants



Foto: Be Creative Menorca

El Centre d'Estudis Locals ha muntat un local per a tast i degustacions gastronòmiques al carrer de sa Muntanyeta. L'entitat ha modificat enguany la seva oferta cultural per a les rutes turístiques optant per la gastronomia en l'espai nou que gestiona. És el 1r pas que continuarà habilitant la resta del local per oferir més visites sobre patrimoni i cultura popular de Menorca.

Igualment, els voluntaris del CEL han fet servir un vídeo de promoció que ha cridat molt l'atenció. Un grupet d'amigues vinculades amb els voluntaris, que són *influencers* de les xarxes socials, els han ajudat a fer una promoció molt gran.

Els voluntaris del CEL han adaptat l'espai de l'antiga botiga, que estava tancada des de feia anys, amb l'aportació de la feina d'un i altre i de materials senzills, han recreat l'ambient del camp i de la terra on neixen aquests productes alimentaris, amb un resultat molt digne, un espai agradable per a les degustacions i els tast.

L'oferta d'enguany conté:

-Visita teatralitzada amb degustació final. (A càrrec de Martí Carbonell). Cada dimecres a les 18.30 h des del Convent de Sant Diego. La visita s'inicia amb l'entrada al mateix Convent; a continuació passa per la plaça de la Constitució, plaça des Fossar, entra dins l'església de Santa Eulàlia on puja al campanar, passa per la volta, les torres i baixa per la façana principal. Finalment, amb John Armstrong, visita el Munt de l'Àngel, la plaça Nova, i acaba dins els túnels antiaeris de la Guerra Civil.

Els visitants que han reservat amb 24 hores d'antelació poden gaudir d'un tast exclusiu de productes locals de Menorca. Duració 1.5 hores.

-Visita guiada per Sta. Eulàlia, els refugis de la Guerra Civil amb degustació final. Cada dimarts i dijous a les 18 h.

La visita comença a l'església de Santa Eulàlia: la nau principal, les sagristies i puja fins al campanar, passa per damunt la volta i baixa per les torres. La visita continua dins els refugis de la Guerra Civil, i acaba amb una degustació final de productes locals de Menorca, només per a aquells que hagin reservat amb 24 hores d'antelació: embotits i vi de la terra. Duració 45 minuts.

-Maridatge de formatge i vi o cervesa de Menorca. Cada dijous a les 19 h - Carrer de sa Muntanyeta.

Consisteix en un tast de diferents formatges amb D.O. Maó-Menorca, diferents estats de maduració.

S'harmonitza amb vins de Binivert: blanc, rosat i negre. O amb cervesa Grahame Pearce (Cervesa de Sant Climent). Més una infusió de safrà per tractar el tema del tercer sabor del formatge.

Pa. Fruita: natural (ràim o poma àcida...), fruits secs i qualche melmelada o confitura.

Equilibris entre el salat, i en alguns casos picant, del formatge, i la dolçor, frescor. Es tallen els formatges al moment i se serveix en plats individuals (segons les noves normes).

S'admeten reserves fins dimecres a les 14 h.

Reserves o més informació:
info@rutaturisticaalajor.com
 +34 696 13 89 54
www.rutaturisticaalajor.com



Foto: Manolo Barro



Maria Solà

La línia de bus Cala en Porter-Alaior



La línia de bus entre Alaior i la urbanització de Cala en Porter ha estat enguany motiu de discòrdia entre l'Ajuntament i el Consell Insular de Menorca. La declaració de l'estat d'alarma motivada per la pandèmia de la Covid-19 va obligar a suspendre la gran majoria de les línies de transport públic per carretera de Menorca i, una volta superada la primera fase del confinament, l'administració insular va optar per posar en marxa gradualment les diferents línies tenint en compte el seu grau d'ocupació i va deixar fora la línia L33 entre Alaior i Cala en Porter.

La consellera de Mobilitat, Francesca Gomis, apunta que la primera intenció del seu departament era reiniciar el servei el mes d'agost, a causa de la baixa ocupació turística al nucli alaiorenc i que es tracta d'una línia històricament deficitària.

L'Ajuntament d'Alaior va titllar d'"inadmissible" aquesta decisió i va exigir, primer durant una reunió mantinguda amb el director insular de Mobilitat, Damià Moll, i després públicament a través dels mitjans de comunicació, la posada en marxa de la connexió de bus.

A més, el consistori va assenyalar que, a causa de la suspensió de la línia, dos fillets residents a Cala en Porter que havien d'assistir al programa d'acompanyament escolar al col·legi Doctor Comas no disposaven de mitjans per desplaçar-se fins a Alaior. Des de la regidoria de Policia, Serveis Socials i Recursos Humans que gestiona Maria Antònia Pons Mascaró es va plantejar també la possibilitat que els tres germans d'aquests dos nens poguessin assistir a l'escola d'estiu que es duu a terme al centre educatiu.

Davant aquesta problemàtica, Gomis explica que es va decidir avançar la posada en marxa de la línia amb Cala en Porter al 15 de juliol, tot i que, com apunta l'Ajuntament, els

fillets finalment no han pogut assistir a les seves sessions de reforç educatiu que començaven el dia 1 de juliol i ells i els seus germans van ara a l'escola d'estiu de Cala en Porter.

No obstant açò, la línia L33 no va començar a funcionar al cent per cent, ja que només surt de la urbanització a les 8.05 hores i torna a les 13.45 hores, quan el seu horari habitual era amb sortides des d'Alaior a les 8.30, 14.50, 18.30 i 20.30. A més, els dimecres d'estiu les freqüències augmentaven fins a set, amb un darrer trajecte a les 23.15 hores, per mor del mercat de nit al centre del municipi.

Durant una reunió mantinguda amb la consellera Francesca Gomis, la regidora Maria Antònia Pons i el regidor d'Hisenda, Urbanisme, Obres Públiques i Educació, Cristóbal Marqués, van sol·licitar freqüències durant el capvespre.

El Consell vol esperar a analitzar les dades de la segona quinzena de juliol i, si les xifres d'ocupació milloren, es valorarà incrementar els horaris.

Les dades no són gaire esperançadores de moment, ja que entre els dies 15 i 20 de juliol només set persones van utilitzar el bus. Pons Mascaró apunta que amb les dues freqüències que hi ha actualment, "és normal que els residents a Cala en Porter no emprin el bus perquè no són horaris suficients per desplaçar-se amb facilitat".

Per la seva part, el director insular de Mobilitat, Damià Moll, afirma que les dades dels darrers anys de la L33 són "poc motivadores, fins i tot obtingudes en anys turísticament bons". "És notòria la baixa afluència de passatgers, fins i tot durant els mesos d'estiu", afegeix.

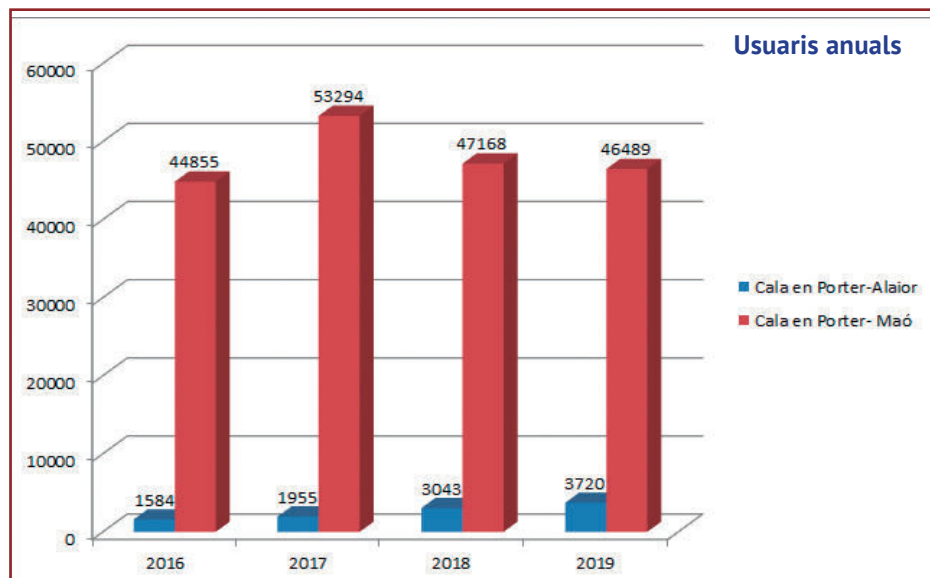
A manera d'exemple, explica que el 8 d'agost de l'any 2018 hi ha una punta de 15 passatgers, mentre que el 5 d'agost del 2019 hi ha una punta de 23 passatgers. "La resta de dies és habitual trobar un total de passatgers inferior a deu", assegura.

A més, destaca que els residents de la urbanització, uns 1.300 segons l'Ajuntament, tot i reclamar el servei "queda evidenciat que finalment no l'utilitzen", de manera que els costos que ha de suportar el Consell "es disparen en una línia amb baix ús" i són "difícils de justificar".

Segons les dades aportades per la màxima institució insular, l'any 2018 van utilitzar el bus entre Alaior i Cala en Porter un total de 3.043 persones. En concret, el mes amb més ocupació va ser l'agost, amb 479 usuaris, enfront del mes de desembre, amb només 69 usuaris. En aquest punt, cal destacar que els alumnes de La Salle d'Alaior que viuen a la urbanització utilitzen el bus regular per traslladar-se al centre educatiu.

Font de totes les dades: Consorci de Transport

Usuaris i freqüències, 2019, ambdós sentits de la ruta CP-Alaior.



Per cada usuari de la línia de CP-Alaior n'hi ha 14 de CP-Maó.

El 2019 les xifres milloren lleugerament amb 3.720 passatgers anuals. En aquest cas, el mes de setembre, amb 555 usuaris, és el que presenta una ocupació més alta, mentre que de nou el mes de desembre és el de més baixa ocupació, amb 197 usuaris.

Així mateix, durant els primers mesos del 2020, les dades són encara millors que els anys anteriors. El gener es van comptabilitzar 257 passatgers, una xifra superior als 168 de gener del 2018 i als 216 del 2019. El mateix passa amb febrer, en què es van registrar 250 usuaris front als 180 del mateix període del 2018 i els 224 del 2019.

Així i tot, l'evolució de la línia entre Maó i Cala en Porter és "clarament més positiva que la connexió entre Alaior i Cala en Porter, tot i que no presenta unes xifres gaire eloqüents".

La solució a la baixa ocupació de la L33 no sembla fàcil. D'una banda, la consellera reconeix que "és un peix que es mossega la coa: la gent no empra el bus perquè hi ha poques freqüències i hi ha poques freqüències perquè aquest mitjà no s'utilitza".

En relació a possibles alternatives, Francesca Gomis ho veu complicat: "Quina alternativa hi ha al bus? Pagar un taxi a cada persona que vulgui desplaçar-se Alaior? Açò no és viable".

La regidora Maria Antònia Pons creu que la solució passa per estudiar quines són les freqüències més utilitzades, de manera que es pugui valorar quins són els horaris que faciliten que els residents puguin utilitzar aquest mitjà de transport. "En el moment que tinguem aquestes dades, podem fer una campanya per animar la gent de la urbanització a utilitzar aquest servei públic", conclou.

Horari i dia de l'any	Usuaris
15 gener, 7:30h	6
15 gener, 14h	6
15 febrer, 7:30h	7
15 febrer, 14h	7
15 març, 7:30h	6
15 març, 14h	2
15 abril, 7:30h	6
15 abril, 14h	8
15 maig, 7:30h	6
15 maig, 14h	6
17 juny, 7:30h	6
17 juny, 14h	5
15 juliol, 8:30h	6
15 juliol, 9h	1
15 juliol, 14:30h	2
15 juliol, 18h	3
15 juliol, 18:30	3
15 juliol, 20h	1
15 agost, 8:30h	5
15 agost, 9h	1
15 agost, 14:30h	16
15 agost, 18h	21
16 setembre, 7:30h	6
16 setembre, 14 h	7
15 octubre, 7:30h	8
15 octubre, 14h	11
15 novembre, 7:30h	6
15 novembre, 14h	6
16 desembre, 7.30h	8
16 desembre, 14h	8

Centre d'Estudis Locals

Cala en Porter - Alaior, geografia versus administració

La poca comunicació entre Alaior i Cala en Porter és una constant, que arranca des dels orígens i que té una solució poc clara si no se superen definitivament alguns condicionants artificials que avui en dia estan fora de context.

Per un costat Cala en Porter depèn administrativament d'Alaior, però geogràficament té més fluxos de comunicació amb Maó. 46.489 usuaris entre CP i Maó. 3.720 usuaris entre CP i Alaior. Per cada usuari entre CP i Alaior n'hi ha 14 entre CP i Maó. Diferents raons:

-Maó té una àrea d'influència molt més poderosa que Alaior.

-La proximitat de Sant Climent històricament ha creat vincle amb la població de Cala en Porter.

-El tipus de carretera ha afavorit la connexió amb Maó durant molts anys, ja que el camí de Torralba sempre ha estat més difícil.

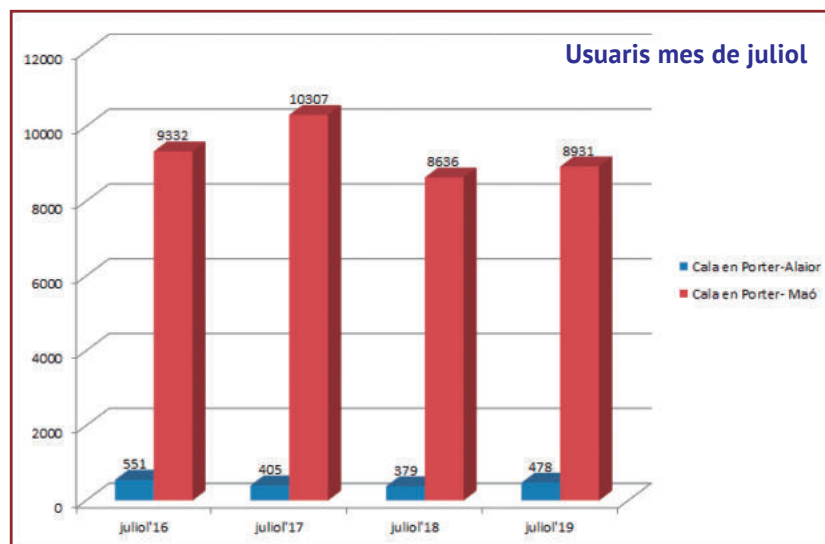
-Gran part dels residents a Cala en Porter treballen en l'àmbit de Maó.

Intentar que Alaior recuperi aquest flux és quasi impossible, i seria anar en contra de la voluntat i la conveniència de la gent. Seria més lògic flexibilitzar la dependència

administrativa a efectes d'escolarització, salut, oci... Açò ja existeix entre altres municipis a fi d'afavorir la qualitat dels serveis als ciutadans. La força de l'organització administrativa no sempre pot anar en contra de la geografia, o ho pot fer grinyolant durant dècades fins que s'imposa la lògica. És més fàcil modelar l'administració a la geografia. Mancomunar serveis és un repte que Menorca acabarà imposant, tot i respectar l'idiosincràsia de cada poble. Un acord per afavorir Cala en Porter entraria perfectament en aquest futur inevitable.

Serpentona és la urbanització de l'altre costat del torrent de Cala Galdana però que pertany al municipi de Ciutadella, no al de Ferreries. Qualcú defensaria que els residents de Serpentona anassin a les escoles de Ciutadella i al centre de salut de Ciutadella i no al de Ferreries? O qualcú exigiria una connexió de bus Serpentona-Ciutadella? Salvant les diferències amb Cala en Porter, és un exemple que cal llegir, la geografia, abans de reduir-ho tot a criteris administratius.

Si Alaior vol mantenir l'estatus actual a Cala en Porter, té dos mecanismes per superar la geografia. Un és descentralitzar allà el màxim de serveis. L'altre és muntar un servei de transport específic amb un nivell de dèficit que poques



vegades voldran assumir altres administracions, que no són perceptores dels impostos municipals de Cala en Porter.

L'Ajuntament pot demanar que el Consell li transfereixi el que li costa el servei actual i la competència delegada i l'Ajuntament posar-hi la resta fins on vulgui ampliar. És un altre debat etern perquè es decanta el sentit comú i s'empra com a crítica entre els rivals polítics quan governen institucions diferents. Però no troben una solució definitiva mai.

JOAN FLAQUER
I L'ENIGMA DELS
400 VASOS
50 anys d'arqueologia
menorquina (1910-1960)

Fins al 17 de gener de 2021
<https://www.museudemenorca.com> · T 971 35 09 55

GOBIERNO DE ESPAÑA
 MINISTERIO DE CULTURA Y DEPORTE

CONSELL INSULAR DE MENORCA
 GOVERNAMENT DE CULTURA, EDUCACIÓ, JOVENTUT I ESPORTS

G. CONSELLERIA
 O. PRESIDÈNCIA,
 I. CULTURA I IGUALTAT

MUSEU DE MENORCA

Equip de Govern - Ajuntament d'Alaior

L'Ajuntament augmenta un 68% la partida de beques de l'Escoleta

L'Ajuntament d'Alaior ha obert el període de sol·licituds de beques per a l'Escoleta Infantil es Pouet, augmentant la partida un 68%, en comparació al 2019, fins a arribar enguany als 31.200 euros.

Aquestes beques tenen l'objectiu de ser un ajut per a totes aquelles famílies amb menys recursos i dificultats econòmiques que utilitzen l'escoleta, amb la finalitat també de pujar el percentatge d'escolarització del municipi i remarquen la importància de l'educació en aquesta etapa 0-3 anys, que tots els professionals consideren molt important per detectar de forma precoç possibles necessitats especials i així corregir-les.

Cal remarcar que el requisit fonamental per obtenir la beca és haver realitzat la matrícula per al curs 2020/2021.

Les beques de les quotes de l'escoleta infantil es concediran fins a un màxim del 75% del cost anual de l'activitat. No obstant açò, excepcionalment i previ informe dels serveis socials, es podrà obtenir una beca pel 100% de les quotes esmentades.

El regidor d'Educació, Cristóbal Marqués, ha manifestat que «hem fet un esforç gros per augmentar la partida per poder arribar a la major quantitat possible de famílies, ara més que mai, amb la crisi econòmica provocada per la pandèmia».

Les sol·licituds s'han de presentar utilitzant el tràmit destacat habilitat a la seu electrònica de l'Ajuntament.

L'Ajuntament embelleix diferents punts del poble



L'Ajuntament d'Alaior du a terme una intensa tasca d'embelliment de diferents punts del poble.

S'ha renovat completament un altre dels punts emblemàtics del nucli històric, el carrer s'Ull de Sol, on s'han construït noves pasteretes de pedra i s'han plantat una gran varietat de flors i plantes.

De la mateixa manera, també s'ha renovat tota la zona de la font de s'Escopinya i s'ha endreçat el carrer del Pare Huguet.

Així mateix, també s'han construït noves pasteretes a la plaça des Ramal, s'han plantat flors al Pla d'en Borràs i s'han sembrat arbres al pipí-can del polígon, perquè els usuaris comptessin amb zones d'ombra.

Txiqui Arévalo, regidor de Brigades i Vies Públiques ha destacat que «a part de les nombroses actuacions de refo-

restació de plantes que ja s'han duit a terme, en les pròximes setmanes ultimarem també la sembra i instal·lació de jardineries a més punts d'Alaior».

Cal recordar que el passat mes de juny el consistori va substituir l'emblemàtica palmera coneguda com 'sa Palmereta', i es va recuperar també el seu entorn i pintar les parets del recinte.

L'Ajuntament vol agrair la gran tasca i l'esforç duit a terme per la brigada de jardineria, i la brigada d'obres.

Finalitzada la 2a fase de reurbanització del Passeig Marítim de Cala en Porter



José Luis Benejam, batle d'Alaior, juntament amb Cristina Gómez, consellera de Cooperació Local, Cristóbal Marqués, regidor d'Urbanisme i Obres Públiques, Maria del Mar López, regidora d'Urbanitzacions, i Txiqui Arévalo, regidor de Foment de l'Ocupació, presentaren el passat 1r de juliol la finalització de les obres de la 2a Fase de reurbanització integral del Passeig Marítim de Cala en Porter.

Aquesta segona fase dona continuïtat a la primera fase executada el 2017, que va canviar totalment la imatge de l'entorn de la Plaça Gran de la urbanització.

Aquest nou projecte ha consistit en l'augment de les voreres, amb més àrees verdes per a vianants, a més de la renovació de les xarxes de clavegueram, aigües pluvials i aigua potable. A més, encara restaria pendent el soterrament de tot el cablejat elèctric.

El projecte s'ha finançat entre el mateix Ajuntament i el Consell Insular de Menorca a través del PIC Turístic, concretament 206.000 € de l'Ajuntament i 149.000 € del Consell Insular.

José Luis Benejam, batle d'Alaior va afirmar que «la imatge d'un dels punts més emblemàtics de la urbanització es veu totalment canviada, fet que provocarà, sens dubte, que els passejos pel centre siguin encara més agradables, a més de l'atractiu turístic que suposa la reforma».

«El compromís i preocupació cap a tot el que afecta aquesta urbanització per part del consistori és total. Aquest projecte tan important forma part de totes les altres inversions que té l'equip de govern previstes per seguir millorant Cala en Porter».

La tercera fase de reurbanització del passeig es durà a terme aquest hivern.





Us desitjam
bones festes
de Sant Llorenç

MASCARÓ MORERA
serveis logístics

Vidres a Menorca



Desitgem que s'any
venidor sigui millor
Gloriós Sant Llorenç

al servei del professional

www.cristaleriatama.com

Tlf de contacte: 647 718 838

Es Bruc Bou
RESTAURANT
Menorca

centro comercial de urbanització son bou
Tel. 971 34 95 05
ALAIOR

Bones festes de Sant Llorenç



MANOLO BARRO
fotografia

www.manolobarro.com

Tel: 676852977

Creu Roja d'Alaior

El racó de la solidaritat

Una acció solidària

El passat 21 de juliol, na Clara Allès Pons d'11 anys, va fer donació a Creu Roja del premi de 25 € que va guanyar el mes passat en aquesta mateixa revista, en el concurs "Qui s'atreveix amb l'enigma?".

Des de la nostra entitat valoram i agraïm la sensibilitat d'aquesta jove alaiorenca, conscient ella del moment complicat que ens toca viure.

Amb moltes "Claras" com ella, tot seria més fàcil. No canviïs!



ASCEA

ASCEA amb la reducció de les bosses de plàstic



Durant aquest darrer mes l'Associació de Comerciants i Empresaris d'Alaior, ha distribuït entre els comerços associats, unes bosses reutilitzables de material natural per contribuir amb la lluita contra les bosses de plàstic.

S'ha fet una tirada de 2.000 bosses que han estat entregades als clients que han comprat als comerços associats.

Des de la junta directiva creim que és important contribuir i col·laborar amb accions que ajudin amb la lluita contra el canvi climàtic i que protegeixin els nostres mars i la fauna marina.

En aquests moments miram d'organitzar noves activitats i diferents accions per continuar amb la tasca de promoure el comerç local, però les difícils condicions i els complicats moments que vivim fan que ens haguem d'esforçar encara més per trobar les accions que es puguin desenvolupar amb totes les mesures de seguretat que la situació actual ens demana. Seguim endavant, prest més notícies!



CLUB TENIS ALAIOR

Escuela de tenis y pádel para niños y adultos.
Clases en el club o a domicilio con monitores cualificados.
Alquiler pistas de tenis y pádel.
Organización de torneos.
Gestión y organización de actividades físicodeportivas.

www.tenisalayor.com TELF. 971371589 – 609371131

**El C.T. Alaior os desea
un buen verano y salud para todos!**



Anselm Barber Luz

Es van fer persones anant d'excursió



El grup en una excursió habitual cada any, anar dalt la Muntanya Mala. Aquesta excursió devia ser ja dels darrers anys, entorn de 1975, perquè els components no són els del principi.

En un parell de passejades amb en Quique i amb n'Era-di perquè em mostrassin el pas per un lloc, van contar-me experiències d'excursions de quan eren joves. Eren records ben vius de quan marxaven per racons de Menorca amb en Matias Mascaró, en Nito Sintes, en Bernat Pallisser... Vaig notar que la marca que els havia quedat valia la pena de reconstruir.

Mesos després, arriba el moment. En Matias ha acceptat que ens trobem a ca seva. Vol que sigui una entrevista coral i ell mateix es preocupa que hi hagi altres assistents perquè els records siguin més compartits (una demostració de l'actitud que hi ha en el fons de la historieta).

Tot va començar l'any 1968. El grup de catequesi es va proposar iniciar una sèrie d'activitats entorn de l'excursionisme. De sortides inicials d'unes poques hores un diumenge capvespre van acabar fent tres o quatre vegades la volta a Menorca, campaments d'estiu i a convertir-se en un grup homogeni i organitzat amb una actitud vitalista.

Eren fillets de 7-8 anys. Els seus ca-

tequistes volien aprofitar els diumenges capvespre perquè aprenguessin a estimar a poc a poc la natura, el camp, la llengua, la història... Per exemple, anaven fins a Rafal Rubí per tenir un contacte amb els pagesos i que els contestassin les preguntes de com era la seva activitat. Més endavant es van atrevir a muntar uns primers caps de setmana a dormir. A mesura que feien anys, s'incorporaven altres components. Habitualment eren entre 15 i 30.

En Pere Comella els inspirava a fixar l'objectiu i a estructurar allò que es podia preveure, la resta del que succeiria seria aventura. Els catequistes van arribar a organitzar-ho per ells mateixos. L'essencial era transmetre el missatge de Jesús per mitjà del contacte amb les altres persones. Altres parròquies de Menorca treballaven

**La vida que has après en aquest campament està escrita per Déu.
(Pere Comella)**

en la mateixa línia. El Concili Vaticà II marcava una època de canvis entre els capellans joves. En Joan Sans (Torrevella) que era mestre i la seva dona, ambdós caps de l'excursionisme mallorquí, els van aportar moltes idees de jocs.

El 1972 van proposar-se per primer cop dur a terme la volta a Menorca. Cada quinze dies, dedicaven el cap de setmana a marxar. Com sempre, dies abans havien de trobar-se per preparar tot el que farien i com s'organitzarien. Solien partir el dissabte matí. La primera etapa començava



Trobada amb les famílies a la cova de Son Bou. La col·laboració de les famílies va ser important per a unes activitats exigents en la periodicitat i en la dedicació dels seus fills.



Pere Comella i alguns dels joves companys al Pla de Mar (1972). En Pere Comella, capellà, era l'inspirador pedagògic dels objectius.

a Son Bou i la darrera hi solia acabar. Hivern i estiu. Partien amb les motxilles ben carregades. Alguns pares els atracaven al punt de sortida. Des d'allà i sense renecs caminaven fins al lloc on havien previst fer nit. No hi havia Camí de Cavalls marcat com avui, moltes vegades el camí l'obrien ells amb el seu pas a base d'escarrinxades grosses. Açò sí, tenien ben fixades les fonts que encara rajaven per tot Menorca. Algunes vegades portaven cordes que els ajudaven en qualque accés que havien previst que valia la pena de veure.

En arribar al lloc on farien nit, en Nito organitzava el sopar amb allò que duïen a les motxilles, quasi sempre un poc de sopa i alguna cosa més. Vianda que no en faltés quan hi havia prou gana. El foc de camp era una part substancial de la convivència. Prèviament elaboraven cançoners

que empraven en les sortides. Més d'un cop hi havia dues i tres guitarres que els acompanyaven. Les vetllades estaven plenes de jocs i experiències que s'allargaven fins a mitjanit. Algunes nits tractaven d'aprofundir en les realitats dels pagesos i compartien llargues estones amb ells, com a sa Marjal i Son Àngel. Encara mantenen una bona relació amb els fills d'aquelles famílies.

Quasi sempre dormien dins les pallisses. Un diumenge en aixecar-se a sa Marjal, els pans de quilo havien emmagrit de part de dins, les rates els havien ben aprofitat. Quan van dormir a sa cova del Pilar, algú es queixava que el molestaven passant per damunt del sac, al final es van adonar que els molestons eren rates. Van acabar tapats dins el sacs cap i tot.

El diumenge matí, en Nito tornava a organitzar el berenar. Feien servir llet condensada que amb la barreja de prou aigua era ben

Aprendre a superar les dificultats al costat d'altres creava un esperit que omplia les motxilles per caminar per la vida.

agraïda. Un matí en aixecar-se prop de la vorera de la mar es van trobar una escampada de paquets de Winston, testimoni de qualche descarregament de contraband, que encara era ben freqüent aquells anys. Un altre matí, a ses Fontanilles, d'Addaia, es van aixecar negres, tapats de paparres. La cosa no era excepcional i van anar fins a na Macaret per dur tres bòtils d'anís. Un glopet era l'antídot popular per a la situació. Quan hi havia qualche capellà que els acompanyava, era habitual portar a terme la celebració eucarística.

Més d'un cop els van prohibir de passar. Recorden que va ser el cas de sa Mesquida, també de Pregonda. O aquella vegada a s'Heretat des Duc, anant a cala Escorxada i a cala en Fustam, amb el guarda cridant molt maleit i en Pere Comella replicant dret dalt d'una paret.

Un estiu es van atrevir a fer una volta a Menorca tota seguida. L'experiència que anaven adquirint els portaria a organitzar campaments d'estiu. El des Molinet va ser el primer, al costat del lloc de ses Coves, ran de la font de na Xarolina. Des d'allà anaven a nedar a s'Arenal d'en Castell. Després vindrien altres campaments a Son Bou, sa Torreeta o sa Torre Blanca, Mongofre...

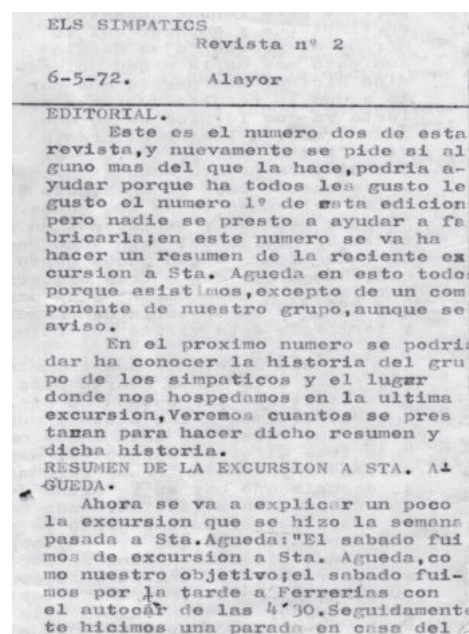
A més de la volta a Menorca, eren freqüents les sortides a dormir al Seminari de Ciutadella, es Canaló de Ferreries, ses Fontanilles... La conclusió d'un cicle anual els solia dur, com si fos un ritual, dalt sa Muntanya Mala, a la Menorca més inhòspita i salvatge.



Els caragols. Un dia d'estada as Canaló de Ferreries van marxar cap a dalt Sta. Àgueda a peu. Pel camí van recollir bosses de caragols que mostren a la foto i que es van menjar en una trobada unes setmanes més tard.



Davant la Casa d'Armes de Sta. Àgueda. En Matias és el d'enmig amb ulleres de sol.



Exemplar núm. 2 de la revisteta petitona que editava el grup sobre les seves experiències. El col·lectiu s'anomenava Els Simpatics.

Totes aquestes activitats s'intentaven fer amb un esperit clar d'inclusió, hi podien participar fillets amb qualque tipus de dificultat. Les filletes s'anirien incorporant en els darrers anys, fins que va ser ben normal la convivència entre els dos sexes. Eren experiències molt properes. Es tractava de posar els infants en la realitat. A la llarga tots han estat persones de categoria humana —diu en Matias, amb orgull humil—, persones que s'han trobat amb dificultats i han sabut enfrontar-les amb humanitat. Era una època de passió pel canvi ideològic profund. Naixia l'ecologisme, el nacionalisme, la gramàtica catalana de Borja Moll era la segona Bíblia d'aquest grup. Mentre la resta de jovent a Alaior s'implicava en una oferta creixent d'esport, es fomentava el món de l'OJE (Organització Juvenil Española) i es teixia la xarxa del consumisme que dècades després havia d'alienar la majoria de la societat.

Quan en Pere Comella va marxar d'Alaior, però especialment quan va marxar en Matias, el grup es va anar desfent. Després sorgiria l'alternativa d'activitats des Catau, a ca ses Monges des carrer Menor, però d'açò ja en vam parlar en un altre article d'aquesta revista.

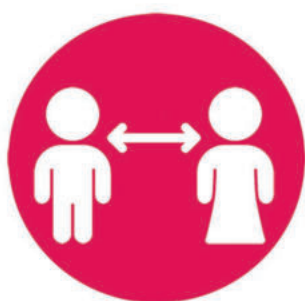
Ja fa dues hores que relaten aquella experiència compartida. Em costarà abstrure i explicar tot el substrat profund, perquè és ampli. Els comentaris i els records d'en Quique i n'Eradi eren fidels a un llegat que és un fascicle important de l'enciclopèdia alaiorenca.



Antics excursionistes



SEGUEIX LA REGLA DE LES 3 EMES



METRES DE DISTÀNCIA

Respecta'ls i evita aglomeracions



MASCARETA

Allà on sigui obligatòria i cobrint-te el nas i la boca



MANS NETES

Amb aigua i sabó o gel hidroalcohòlic

SI ENS CUIDAM, ENS EN SORTIM

Més informació a coronavirus.caib.es



GOVERN
ILLES
BALEARS

Redacció

S'Ull de Sol ja té trenta anys

Trenta anys es mereixen una celebració, però aquest 2020 no està per commemoracions en què s'ha d'ajuntar molta gent. La pandèmia que patim no ho aconsella. Primer és la salut i a ella dedicam totes les nostres atencions. El que sí farem és connectar amb lectors assidus de la revista, gent que durant molts anys ens ha recolzat, comentat i aconsellat

Borja Olives



Borja Olives de 22 anys diu que la llegeix des dels 12 anys, quan començà l'ensenyament secundari i que mai no hi ha col·laborat, però que potser li agradaria. Ho veu com una bona revista i interessant. El disseny de la portada potser el canviaria, per fer-lo més atractiu. Per dins està bé, "té bastant de suc".

Débora Cardona



Débora Cardona, de 32 anys, explica que des de petita sempre ha vist la revista i li agrada llegir-la. La veu com una publicació molt *currada*, completa i molt al dia.

A vegades troba que alguns escrits són massa llargs i seria millor que fossin de mitja pàgina a ser possible.

Fanni Melià



Fanni Melià, en explica que des de sempre ha estat subscriptora de la revista. Quan va ser presidenta de l'AMPA de l'Institut va aportar alguna col·laboració. D'entrada diria que la revista, en general, és en bona part la història actual d'Alaior escrita. La línia editorial traspua un fort compromís social envers els problemes actuals d'Alaior fent també endinsades i reflexions de situacions

a nivells més amplis. Als responsables i col·laboradors mostrar-los l'agraïment per la tasca que aporten desinteressadament.

No crec que s'hagi de suprimir cap part de la revista, si de cas trobaria interessant una secció de cartes dels usuaris on es reflectís l'aportació, a favor o en contra, dels ciutadans envers els temes tractats. I trobaria interessant publicar entrevistes amb joves que han marxat d'Alaior per anar-se'n a estudiar i no han tornat. Que donessin a conèixer la seva experiència vital i de formació. Quant a la presentació, na Fanni diu: A mi m'agrada, tot i que sempre es pot millorar.

Dolors García



Dolors García molt amablement ens ha atès, tot i els problemes de mobilitat que té a causa d'una inesperada caiguda. Explica Dolors que des de sempre ha comprat la revista, fins que en un moment donat es va fer subscriptora. No hi ha col·laborat directament, però a través del Grup de Lectors hi ha aportat qualche opinió i creu que seria convenient que s'integrés més gent per fer més amplia la redacció.

A la revista, no hi suprimiria res del que es fa, si de cas es podrien afegir alguns temes de medi ambient i jardineria. La presentació la veu la més adequada i adient pel que representa la revista.

CA NA MARU

PANADERIA · BOLLERIA · CAFETERIA



Plaça des Ramal - Cr. des Forn - Cr. de Ferreries - Av. Verge del Toro.

ALAIOR

Bones festes de Sant Llorenç

Gabi López

2020-2000-2020



2020. Dissabte. Juliol. Fa calor. Som a la Costa Brava disposat a passar un dia de platja: para-sol a l'esquena, aigua a la motxilla i una capa gruixuda de protecció solar 50 (el sol em provoca al·lèrgia). De sobte, reb un WhatsApp: "Què tal? Gabi, som n'Anselm, de S'Ull de Sol. Enguany complim 30 anys de revista i ens agradaria comptar amb una col·laboració per recordar l'època en què n'eres redactor. Ho faries?" Immediatament, un cúmul de records s'apoderen de mi i de la meua pell blanquinosa...

2000. Finals de juny. També feia calor. Era a Alaior. Havia acabat de cursar 4t de l'ESO i em trobava en moment de cercar alguna petita feina d'estiu. I la vida (el destí en diuen uns) va voler que m'ensopegués amb un anunci on es cercaven redactors per col·laborar amb la revista. Interessat, vaig telefonar per informar-me.

Em varen citar a la redacció de la revista un dimecres al fosquet. Vaig pujar les escales de l'entrada al carrer des Forn amb una mescla de nervis, emoció i la timidesa que em ve de fàbrica. Record perfectament les seves cares quan em van veure. Quina edat tens? —em van preguntar just després de presentar-se cadascun dels membres— 16...

Entenc perfectament, i més passats uns anys, que no era gaire habitual que un adolescent volgués formar part d'una revista cultural. Després d'uns minuts d'intercanvi de paraules vàrem acordar fer una prova, i des d'aquell dia va començar una molt bona etapa de col·laboració de tres intensos anys.

Primer vingueren els articles d'una pàgina de llargada per destacar comerços mítics del poble. Mesos més tard se'm va encarregar escriure articles més extensos. Record una petita anàlisi de quatre pàgines, tot un repte, sobre l'ensenyament a Alaior. O una entrevista amb els representants més joves de les formacions polítiques d'aquells temps. I de forma paral·lela, em vaig encarregar de la publicitat de la revista. Una feina que no era fàcil. Molts "no" o "vine el mes que ve".

He de dir que en aquella època la redacció estava formada per un grup molt heterogeni. Des del primer dia em vaig trobar amb la familiaritat d'en Miquel À. Marquès, els bons consells de n'Anselm, l'ajuda de n'Andreu, la comptabilitat a mà d'en Modest i alguna que altra empipada d'en Joan per haver entregat massa tard algun que altre escrit... Em trobava a gust. Dimecres rere dimecres ens reuníem per tractar les notícies i els possibles articles del proper mes.

Al cap d'uns mesos es va voler ampliar l'equip. —Una companya de classe escriu molt bé—, vaig proposar. I ves per on, va ser quan es va donar la benvinguda a na Blanca Ripoll (hola, Blanca). Ja es veia que allò d'escriure era la seva passió.

2020. 20 anys han passat ja, 20. I ara, amb 36 anys a l'esquena i amb una mica més d'experiència, t'adones que mentre el món es torna cada cop més i més globalitzat, el que realment importa és deixar empremta a la gent que t'envolta, i açò els 30 anys de S'Ull de Sol ho han fet i molt bé.

Felicitats i agraïments per tot l'esforç dedicat. I un plaer haver pogut formar part d'una petita etapa d'aquesta llarga trajectòria. Ànims i a seguir endavant!

Ariadna Ferrer Anglada

"Té molt de mèrit"



Quan he d'escriure un text, sigui del tipus que sigui i abans de seure davant l'ordinador, hi ha una estona de cocció. Les idees fan xup-xup dins el meu cap. Les valoro, les prioritzo, les espremo per veure quant donen de si,

fins i tot assajo mentalment com les escriuria.

Això també m'ha passat amb aquest que ara estàs llegint, però amb una particularitat: d'entre totes les idees, n'hi ha una que, dins meu, s'enganxa invariablement al nom de S'Ull de Sol. Si l'escriu tal com raja, sense filtres, s'assembla a un "quina moral!" o a un "té molt de mèrit"; si l'elaboro un poc més, pensant que ha de ser compartida, crec que en surt l'article sencer, i el brou de la resta d'idees s'evapora davant la seva potència.

Perquè S'Ull de Sol és moltes coses, però sobretot és l'empenta, la perseverança, la paciència, el compromís i l'entrega d'un equip de feina que s'ha mantingut gairebé invariable al llarg dels anys. Persones amb noms i cognoms que, no sé exactament com ni amb quin combustible —ho dic de veritat, no m'ho acabo d'explicar—, mantenen intacte l'esperit amb el qual varen començar ara fa trenta anys: voluntat de servei al poble a través d'un mitjà de comunicació que reculli fins al més petit detall del que passa, preocupa i ocupa als alaiorencs i les alaiorenques i, per extensió, a Menorca. Sí, té molt de mèrit i fa falta molta moral.

Tots els que, en algun moment, hem passat per la seva taula de reunions sabem el que costa tirar endavant un projecte així. Perquè demana temps, molt de temps!, i demana doblers, molts de doblers! De temps, tothom sap que ens en falta; de doblers, crec que la majoria també ho sabem.

Només la profunda convicció de la necessitat de disposar d'aquesta revista i de la gran pèrdua que suposaria per a Alaior no tenir-la pot explicar que aquest equip encara funcioni.

Per part meua, un profund i sincer respecte; pel que fa a vosaltres, les persones que ara llegiu les pàgines de la revista, espero que seguiu recolzant el projecte i el defenseu quan faci falta i davant qui faci falta. Perquè s'ho mereix. O el que és el mateix: perquè vosaltres mereixeu tenir a l'abast aquestes pàgines de debat i informació, des d'Alaior i per a Alaior.

Estimat S'Ull de Sol, tens molt de mèrit!

Bartomeu Pons

Records entre la boira del temps



La revista em demana una breu reflexió personal sobre l'efemèride que representa, per a *S'Ull de Sol*, poder celebrar els seus primers trenta anys de vida. I us he de dir, amb tota sinceritat, que el pas del temps n'ha esborrat molts, d'aquells records de la primera època, dels primers deu o onze anys inicials en què hi vaig ser present; probablement —no ho sé segur— els més complicats, perquè representaven molt bé l'anomenat vertigen de la pàgina en blanc: el fet de no saber ben bé què ens trobaríem, a què ens enfrontaríem.

Però encara record molt bé les dades capitals: que érem joves —relativament— i amb empena; que teníem poca experiència editorial —més ben dit, cap—, però molta il·lusió en el projecte; que ens havíem de guanyar la confiança de la gent del carrer, però teníem clar com fer-ho; que necessitàvem treure temps d'on no n'hi havia, perquè tots

teníem altres obligacions... però que precisament açò no ens resultaria un impediment.

Tots aquests entrebancs van anar caient, un a un, a força d'actitud i d'aptitud. Vam trobar temps, vam estudiar la tècnica, vam guanyar experiència, vam corregir errors... I, a poc a poc, amb constància i coratge, la revista va aconseguir obrir un espai de cultura i comunicació enmig del poble, després de dècades i més dècades de mancances en aquests àmbits —o, directament, d'estar-ne a les ermes.

Pens que avui no seria possible imaginar aquests darrers trenta anys sense valorar, en la seva mesura justa, què ha representat *S'Ull de Sol* per al nostre poble. Segur que els historiadors ens ho diran qualche dia. El que sí que sé segur és que la nostra qualitat cívica, com a poble, hauria estat més pobra sense la publicació. Perquè, des de la modèstia que sempre ha de presidir la feina d'un mitjà local, hem posat el nostre petit gra d'arena per ajudar a vertebrar un poc més, encara, aquesta petita societat nostra.

L'enhorabona sincera, per tant, a la revista, a l'equip de redacció i al conjunt dels seus lectors, i que sigui per molts d'anys més!

BAR - CAFETERIA **Ca Na Divina**

*Gloriós
Sant
Llorenç*



Sa Plaça, 9 - Tel. 971 379 439 - ALAIOR

Casino

Restaurante - Pizzería

Menú del día - A la carta - Arroces

Pizzas para llevar - Servicio a domicilio

Bones festes

Sa Plaça, 4 - 07730 - Alaior 971 37 87 02 - 971 37 10 24



Desde 1953

FERRETERIA ISLEÑA C.B.

FABRICACIÓ I VENDA AL MAJOR
D'ARTICLES DE FERRETERIA

Bones festes de Sant Llorenç

Camí Nou, 80	Tel. 971 37 11 04
07730 - ALAIOR	Fax 971 37 17 98
	Mòbil 609 89 11 46

Maca Ramos

Nous comerços

PARAFARMÀCIA D'ALÓ



Na Belén Masegosa ha traslladat la parafarmàcia al carrer Miguel de Cervantes núm. 12. El local està molt ben distribuït i és més lluminós i ampli que l'anterior del carrer des Ramal.

L'oferta de productes i serveis és extensa, des de línia corporal: xampús, tot tipus de cremes, gels... passant per primers auxilis o línia infantil: biberons, xumets, tovallolletes... A més tenen productes naturals que serveixen per millorar l'estat de salut, productes dentals i buccals, etc.

Na Belén és nutricionista i ens explica que després d'una primera consulta es fa un seguiment de la persona fins que s'arriba a l'objectiu cercat.

També es fan massatges, consultes de biomagnetisme (imants), kinesiologia, hipnosi i classes de ioga.

CANDI

Al carrer es Carreró, 5A, hi trobam na Francisca Mercadal, que coneixem com Candi.

Ella s'ha animat a obrir el local oferint el seu servei de modista. També hi trobam un bon assortit de roba de segona mà en molt bon estat, ja que són peces seleccionades, ben desinfectades, revisades i sense imperfeces.

Na Candi ens explica que quan era jove va estudiar costura a Maó a l'acadèmia Eva's des dels 15 fins als 18 anys.

A ella tant li agrada fer arranjaments, com roba a mida, i domina la tècnica de fer patrons i tallar la tela.

Té una bona oferta de mascaretes per poder triar.



PUNT I SEGUIT

Na Juana Tent i na Miryam Esbert han obert una botiga de merceria i roba inerior.

El local està situat as Carreró número 25 i té unes dimensions adequades, així com lluminositat.

A més de tot tipus d'arranjaments de costura, fan bosses de muda per als fillets, davantals i mascaretes.

Tenen una bona varietat de bragues, sostenidors i slips tant per a nens com per a adults, roba de bany, tovallols, calcetins, camisetes, colònies i tot l'assortit per cosir i fer manualitats.

Ara esperen que els arribin els productes de maquillatge i pintaungles i també hi podem trobar regalets amb productes diversos.



Pere Gomila

Història d'un piano

De com l'aportació de moltes persones va fer possible la compra d'un piano de mitja coa

Que avui a Alaior hi hagi quatre pianos de mitja coa per fer concerts ho podem trobar una cosa normal. Els estudis musicals per part de molts de joves de la població amb títols superiors, fins i tot alguns que es dediquen professionalment a la música, així com l'increment de concerts en quantitat i qualitat durant les darreres dècades i l'evolució de la societat actual fan veure com a lògica la presència d'instruments adequats i amb unes condicions mínimes. Fa més de 40 anys no era així. Alaior no comptava amb cap piano de concert i els pocs concertistes que venien protestaven davant aquells pianos verticals, antics i sovint amb males condicions. Joventuts Musicals, que enguany celebra el 60è aniversari de la fundació, s'hi havia trobat més d'una vegada, tant a la primera època com en la represa de l'activitat, l'any 1975, quan no era gens fàcil programar concerts amb piano. Se n'havia fet qualcun al teatret de l'antic col·legi de La Salle, dalt sa Plaça Nova, amb un piano atrotinat

que despertava les protestes del pianista. Però aquesta no era només la situació d'Alaior, sinó de moltes associacions de Joventuts Musicals petites o mitjanes que no podien respondre als requeriments dels concertistes. Davant aquella situació, l'any 1981 Joventuts Musicals d'Espanya va aconseguir del ministeri de Cultura una important subvenció del 40% de descompte per a les associacions que volguessin adquirir un piano Yamaha de mitja coa, apte per als concerts.

En aquell moment, la junta de Joventuts Musicals d'Alaior, que presidia Antoni Pons Morlà, va veure que aquella ocasió no es repetiria i que era qüestió de moure els fils per aconseguir un d'aquells pianos per al poble. La situació no era gens fàcil perquè d'una banda es tractava d'una associació molt modesta i sense recursos per fer front a una despesa com aquella i, de l'altra, no disposava tampoc d'un local propi on poder tenir l'instrument. Aleshores es van adreçar a l'associació de pares i mares (APA, com es deia en aquella època) del Dr. Comas per veure si els interessaria disposar d'un piano per a l'escola on poder realitzar les activitats musicals que es començaven a implantar i que servís, a la vegada, per al concerts de Joventuts Musicals o altres entitats que en volguessin organitzar. La junta de l'APA, presidida aleshores per Antoni Sintes Mascaró, va veure amb bons ulls que l'escola pogués disposar d'un instrument com aquell i va acceptar-ne la proposta.



Martina Garriga i Antònia Mus en un concert quan el piano era al passadís del Dr. Comas

Hi quedava per aclarir la part del finançament. Aleshores es va fer una sol·licitud de 300.000 pessetes a l'Ajuntament per a l'adquisició del piano, que estava valorat en unes 800.000 pts. (per fer la comparativa, el nou piano adquirit per l'Ajuntament ha tingut un cost de 32.400€) de les quals el ministeri en subvencionava 476.000. Però per entendre els fets és necessari abans referir-nos a un altre tema que va determinar la negativa de compra per part de l'Ajuntament. L'any anterior, en concret el dia 5 d'abril, s'havia inaugurat, amb uns jocs florals, el nou edifici del Centre Cultural que comptava amb una sala de concerts per a la qual el president de l'entitat, Santiago Pons Quintana, havia ofert com a donació personal el piano també de mitja coa que es conserva actualment i que va ser el primer en arribar a Alaior.

Així les coses, segons recull la crònica dels fets, en el ple de l'Ajuntament celebrat el dia 1r

d'abril de 1981 el tinent de batlle de cultura Miquel Alzina Timoner (recordem que en aquell primer Ajuntament democràtic van ocupar càrrecs tant el Grup Independent, que tenia la batlia, com els grups de l'oposició) va exposar el tema del piano i va demanar que l'Ajuntament aportés les 300.000 pts. sol·licitades. Llavors va intervenir el regidor Onofre Pons Quintana per oposar-se al projecte dient que aquell piano no era adequat per a l'escola de música i que per als concerts ja hi havia el del Centre Cultural a disposició de tothom, cosa que va ratificar el també regidor Santiago Pons Quintana, president de l'entitat. Alzina va defensar la compra al·legant que el piano del Centre Cultural era d'una societat i el piano que es volia comprar seria per a tota la població. Finalment, la votació va donar com a resultat 5 vots en contra, 4 a favor i dues abstencions.

Després d'aquell ple, el grup de regidors progressistes va decidir fer una importantíssima donació de 200.000 pessetes per a la compra del piano. Joventuts Musicals en va aportar 24.000 i les 138.000 pts. que hi mancaven van ser cobertes mitjançant una recollida de fons organitzada per l'APIMA. En total es feren 111 aportacions més, majoritàriament de particulars, entre les quals una donació anònima de 20.000 pts. i dues de 10.000 per part de l'agrupació local del PSOE i del Grup d'Esquerres Alaiorenc. Amb la suma d'aquestes donacions es va cobrir també la compra de la tela



El piano a sa Plaça en el pregró de festes de Magda Sintes, acompanyada per Deseado Mercadal, l'any 1993

per a la funda (6.400 pts.) que va confeccionar una mare de l'APIMA i també una tarima i un paravent que resguardava el piano quan no s'usava i que es tancava amb un cadenet (45.570 pts.).

Una volta adquirit el piano, els presidents de Joventuts Musicals i de l'Associació de Pares i Mares del Dr. Comas signaven un document, el mes d'octubre de 1981, amb dues clàusules. La primera establia que Joventuts Musicals tenia prioritat sobre qualsevol altra entitat per realitzar concerts amb el piano adquirit per l'APIMA. La segona, que l'APIMA era la propietària del piano i que en cas de dissolució de l'associació l'instrument passaria a ser propietat del col·legi que en aquell moment encara no havia rebut el nom de l'il·lustre antropòleg alaiorenc. El piano, protegit pel paravent, es va situar en un racó del menjador de l'escola.

A partir d'aquell moment Joventuts Musicals va incrementar considerablement el nombre de concerts. En principi es feien al menjador de l'escola, on hi havia el piano. La junta s'encarregava de retirar les taules i col·locar les cadires. Com que es feien al col·legi, va ser una època en què molts fillets van assistir a concerts de música clàssica i segurament allà devien néixer futures aficions o vocacions. Al cap d'un temps, per qüestions d'espai, el piano va ser traslladat a un passadís del primer pis on a partir d'aquell moment es van celebrar els actes de Joventuts Musicals.

El mes d'agost de l'any 1993 s'inaugurava l'Espai Cultural Rotger. La sala de baix de l'edifici, dotada també d'un piano de mitja coa, a més de servir per fer classes, estava pensada per fer-hi concerts i a disposició de les entitats del poble, com va deixar establert el mecenes alaiorenc Vicent Rotger Buils en donar la casa

natal per a l'escola de música. A partir d'aleshores Joventuts Musicals va passar a oferir els seus concerts a l'Espai Rotger, cèntric i més adequat que el passadís de l'escola, i durant una època el piano de l'APIMA només s'emprà esporàdicament per fer qualche concert a Santa Eulàlia, com el primer que va oferir Simón Orfila l'any 1993, on s'encarregava de traslladar-lo la brigada de l'Ajuntament. Després, davant les creixents necessitats d'espai del Dr. Comas, l'Ajuntament se'n va fer càrrec i, dipositat a Santa Eulàlia, es va convertir en un piano "viatger" emprat en nombrosos concerts: a sa Plaça, al camp de futbol, a Sant Diego, una altra vegada a Santa Eulàlia... cosa que lògicament el perjudicava. Darrerament només s'ha mogut de la Sala de Cultura Sant Diego en ocasió del concert líric de Sant Llorenç que organitza cada any Simón Orfila a Santa Eulàlia.

Hem volgut fer memòria de l'adquisició d'aquell piano, que constitueix una part important de la vida cultural d'Alaior de les darreres quatre dècades, a fi que no se n'oblidi l'origen, propietat i circumstàncies especials en què va ser comprat. És, en definitiva, la història de com la iniciativa, l'empenta i la generositat de moltes persones va fer possible que no es perdés una oportunitat única en benefici de tota la població –i a Alaior n'hem perdut més d'una. Aquell piano Yamaha de mitja coa, adquirit per mitjà de Joventuts Musicals, ha servit no només per als nombrosos concerts d'aquesta entitat musical, sinó que ha estat també un instrument aprofitat en moltes altres ocasions (concerts lírics de Sant Llorenç, coral Cànticus o altres formacions corals o instrumentals) i protagonista de grans vetlades musicals.



El piano a Santa Eulàlia en un dels primers concerts de Simón Orfila



ÒPTICA

ALAIOR

1989

visió i audició

Pack de progressius

sol + vista



m masti

FISCAL

CONTABLE

MERCANTIL

LABORAL

AUDITORIA

SEGUROS

Nou temps, mateix esperit de poble.
Units a dos metres de distància.

Salut i força.
¡Gloriós Sant Llorenç!

Sant Isidre, 2 - 07730 Alaior
info@asesoriamasti.com





Bones Festes de Sant Llorenç



NATURALMENT

Ctra. Nova, s/n · Alaior · Menorca
T. 971 37 12 27 · www.coinga.com



Bones festes



IMPRESSA

Impressió digital, ràpida

- Targetes
- Invitacions
- Celebracions

Impressió offset / tipografia

Edició de llibres, revistes, catàlegs...

Disseny gràfic, creació de logos i línia d'impresos

+ de 30 anys d'experiència

Carretera Nova, 137 (Alaior) - Tel.: 971 37 14 29 - email: info@imprentapons.com

Maca Ramos



Una història de sifons



Fa uns mesos que vaig descobrir la botigueta-museu de Cas Xifoner a Ferreries. Em va cridar l'atenció la quantitat d'informació que els propietaris tenen sobre el tema dels sifons i concretament la referida al nostre poble. Quan la seva fàbrica de Ferreries va celebrar el 50è aniversari, la família propietària va obrir el nou local al carrer Fred, on a més trobam productes d'agricultura ecològica i típics de Menorca.

Vam quedar que un dia en fariem un tros per a la nostra revista i aprofitant que enguany s'han apuntat a muntar una paradedeta al mercat de nit, ens vam citar per deixar-ho per escrit.

El museu conté sobretot bòtils de sifons i gracioses des dels inicis d'aquests envasos i conta la història d'aquestes begudes fins al dia d'avui. N'hi ha uns 600 exemplars d'arreu de tot el món: Balears, Itàlia, Anglaterra, França, Romania, Argentina, etc.

En Xavi Pons Seguí, un jove maonès apassionat amb la investigació del tema dels sifons, és el gendre de la casa. Fa feina a la fàbrica i explica que des del primer moment va voler indagar, perquè tenia la curiositat de saber quantes fàbriques hi havia hagut a Menorca.

Juntament amb la seva dona, na Dolores Allès Sansaloni han anat investigant i saben moltes coses a nivell de tot Menorca, però nosaltres ens centrarem més en Alaior.

La primera fàbrica de l'illa es deia "El Cisne" a Maó i data de finals del segle XIX (1890), que juntament amb una altra d'Inca

van ser les primeres de Balears.

El darrer sifoner d'Alaior és la marca Peygi, que era del pare d'en Vicent Petrus, el qual també ha fet diverses aportacions en aquest article. L'acrònim ve de Petrus y Giménez, que eren els dos socis. La fàbrica estava situada baix del carrer de Baixamar a l'esquerra, a la darrera cotxeria.

En Xavi explica que en Vicent amb el seu camió feia també el repartiment de Cas Xifoner de Ferreries els darrers anys, abans de jubilar-se. Ell vol concretar que fou el seu magatzem anomenat Casa Mica, que era propietat d'en Vicent i en Miquel, que eren cunyats.

Feien sifons, gracioses, llimonada, taronjada i pinya, la primera beguda negra que es va fabricar a Menorca, abans de la Coca Cola. Quan li preguntam per aquest color negre, ens explica que la fórmula és una barreja de pinya, rosella, granadina, plàtan i caramel. Els Xifoners de Ferreries encara en fan de tot i fa uns anys, van afegir el suc de poma.

I ara anirem cap endarrere, com els crancs, per explicar el que es refereix a Alaior.

Anteriorment a Peygi hi va haver diferents fàbriques.

Una d'elles va ser Can Claru, que no va durar gaire, però ells en tenen bòtils de sifons, i sembla que també feien gracioses. En Vicent explica que de llinatge eren Giménez i són els que es van ajuntar amb els Petrus. Can Claru diu que estava situat a la Plaça,





on ara hi ha el bar "El guiri", concretament a la part del soterrani, ja que dalt hi havia la telefònica.

Una altra es deia Can Vinyes, també de sífons i gracioses, fàbriques situades a cotxeries amb poquetes màquines i sense registre sanitari, més primàries i familiars. En Vicent sap que estaven situats a la carretereta ge-

neral pel tros de l'antiga fusteria d'en Memo.

Peygi ja tenia registre sanitari i ordre ministerial per poder embotellar.

Una altra d'Alaior es deia "En Melià". Hi ha bòtils de sífó que posen "Melià" simplement, altres "Juan Melià" i altres "Juan Melià e Hijo".

Una altra que també va tenir successió és "Juan Pons" i "Juan Pons e Hijo, Alayor". Segons li han explicat a en Xavi, d'aquesta fàbrica és l'origen dels Clarus. La més antiga és "Pita y Sainz", de la qual ningú no n'ha sabut explicar res. Ell suposa que és d'abans de la guerra i que després ja no va seguir o ho va agafar una altra persona. Sap que és la més antiga pel sistema de gravació de les lletres als sífons.

Els bòtils poden estar gravats de tres maneres i la més antiga és gravat amb àcid, que no s'esborra mai, i els darrers ho són. Una altra manera és amb arena i la més moderna amb serigrafia, que amb els anys s'esborra.

Els sífons més antics estan fets amb vidre que ni tan sols es feia a Espanya. Els duïen des de Londres o París i ja els enviaven gravats.

Després de la guerra, Espanya a poc a poc va començar la indústria del vidre, que a Barcelona a partir dels 50 va anar en augment.

Per acabar direm que en Vicent ens explica que el seu pare Rafel Petrus ja tenia la fàbrica de licors i quan ell era un al·lotet va comprar la de Can Vinyes i al cap d'uns quants anys es va ajuntar amb Can Claru, que eren Giménez i d'on surt Peygi.

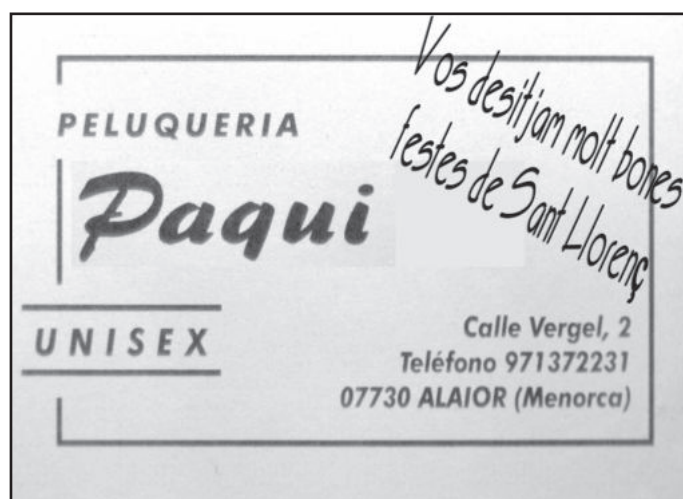
Per acabar en Vicent ens explica que el sífó està fet d'aigua i gas carbònic i també es coneix com "aigua del cel". Es pot beure tot sol, amb gin, amb vermut, amb bitter, licor, per rebaijar-los i donar una sensació més refrescant.

Pels que no ho sabíeu una "pellofa" és gin més sífó, més gel i un tros de llimona.

Als bars més antics dels pobles sempre s'hi podia trobar el bòtil de sífó damunt el taulell.



Fàbrica de sífons de Rafel Petrus



Maca Ramos

Escola d'Equitació Taris



Enguany viurem unes festes de Sant Llorenç sense cavalls, tant a nosaltres com a ells segur que ens sabrà greu.

Per aquest motiu, hem pensat visitar un centre d'entrenament i aquí teniu el que ens explica la seva coordinadora, na Natalia Enrich Barber.

Ella, que té 36 anys i és d'Alaior, el dirigeix des de fa 8 anys i està situat a Alcaldús de Baix que pertany al nostre poble.

Des de sempre li ha apassionat el món dels cavalls i ha estat caixera en diferents ocasions. Ja fa temps que es va treure la titulació pertinent per poder fer classes i ensenyar a altres tot el que ha après i sap.

El lloc és gran i abans es dedicava a la producció de llet, fins que ella i la seva parella, en Jake, van entrar-hi com a llogaters i ho van reconvertir.

Destaquen les dues pistes d'ensenyament que han anat ampliant, una de 65 per 45 metres i l'altra de 20 per 40 i una tercera que li diuen "es caminador". Aquesta darrera té una màquina molt grossa, com unes portes rotatòries, on els cavalls que durant aquell dia no han pogut sortir per un motiu determinat, poden caminar o trotar, segons la velocitat que se'ls posa.

Tenen cinquanta cavalls, dels quals n'hi ha vint que són seus i altres de propietaris, que ells cuiden o ensenyen.

L'ensinistrament va des dels poltres, per convertir-se en cavalls de festa o en competidors per fer salts d'obstacles.

Na Natalia es dedica més a la iniciació, tant en fillets com en adults, i als salts d'obstacles i doma clàssica.

En Jake fa doma menorquina, que és per als que volen sortir a les festes dels pobles.

Els de na Natalia no fan bots de festa, els duen a dues

mans i són sanats o egües. En canvi els d'en Jake són cavalls sencers, que van amb una mà i boten quedant-se drets damunt les dues potes de darrere.

Des que la parella viu allà, cada any fan escola d'estiu i també uns dies per Setmana Santa.

Els fillets, de 3 a 14 anys, arriben a les 8.30 i ajuden a donar menjar als animals. Mentre que els cavalls mengen, ells berenen, els van a cercar a les tanques, els raspallen i els ensellen. Amb l'ajuda de dues monitores més, fan les classes i després els desensellen, els dutxen i els duen a la tanca. Per acabar, solen fer jocs d'aigua a fi de refrescar-se un poc.

Tot l'any durant els capvespres tenen molta moguda, classes particulars i de grups o entrenen cavalls de propietaris que ho necessiten o poltres que els han dut per ensenyar.



Quan li demanam a na Natalia si aquesta afició és molt costosa, ens contesta que a Menorca és un hobby que es pot permetre bé, i que a fora resulta més car. La gent du la roba aconsellada i ells tenen els cascots.

L'ambient que s'aconsegueix és molt bo però explica que aquest estiu és diferent pel tema de la pandèmia. És al fosquet i veim que hi ha molts de cotxes que ja se'n van a casa, però en els anteriors estius el moviment era bastant major. El que passa és que en haver-se suprimit les festes dels pobles, hi ha menys gent muntant perquè no s'han llogat els cavalls.

La coordinadora vol agrair que totes les altres activitats funcionen i afegeix ja per acabar que es tracta d'una feina que absorbeix bastant i vol molt de temps i dedicació.

Ho podem entendre molt bé, però veim que la parella dirigent del centre està plenament bolcada perquè tot flueixi amb harmonia i gaudint del que tant els agrada.





Carn i Més

Productes de Menorca

Us desitgem bones festes
de Sant Llorenç 2020

Carrer Nou, 22 - A Carrer Nou, 12
Tel. 971 37 51 22 Tel. 971 37 87 25
ES MERCADAL ALAIOR
carnimesal@gmail.com

GLORIÓS SANT LLORENÇ!



Cicloindoor | Cross Funcional
Fitness | Musculació
Tonificació | Pilates
Entrenaments personalitzats

C/ Sant Pere Nou, s/n • 07730 Alaior • Tel. 971 37 15 27 • gumpaus@gmail.com • f



E.S. Alaior

Bon Sant Llorenç

C/ Balmes, 55 - Alaior
Tel. 971 371 197
es.alaior@gmail.com

De octubre a mayo 6'30h a 22'00h
De junio a septiembre de 6'30h a 23'00h

Per un Sant Llorenç...



Ferreteria
CARRERAS
amb molt de sentiment...

Miguel de Cervantes, 21 • ALAIOR • Tel. 971 37 12 45

CA'N SALES

TEL 971 37 22 08

MATERIAL ESCOLAR
LLIBRERIA
PAPERERIA
PREMSA

Us desitja unes molt bones
festes de Sant Llorenç



... i després de festes,
podeu venir a encarregar els vostres llibres d'institut

PELUQUERIA Sion

Duim Sant Llorenç
dins es cor



C/ Sant Diego Vell, 1º-C, baixos
Alaior • Tel. 971 37 13 18

Bon Sant Llorenç
Molt de seny per tots

Magda

CENTRE D'ESTÈTICA



C/ Sant Diego Vell, 1-B baixos
ALAIOR
T. 627 308 230

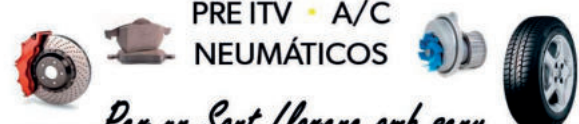
TALLERES CA'N BEP



GRUPO **CGA**
centro gruposun asociados

MECÁNICA GENERAL
ELECTRICIDAD & ELECTRÓNICA

PRE ITV • A/C
NEUMÁTICOS



Per a Sant Llorenç amb seny

c/Ferrerries, 20 A • Alaior • 971 37 22 04 • canbep@hotmail.com

Miquel À. Marquès

Làmina d'agost

Cent anys de jaleo a Alaior



La làmina és patrocinada per Can Sito. Desconeixem l'autor de la fotografia. Reproduïm la imatge publicada al calendari editat el 1977 per la Caja de Ahorros y Monte de Piedad de las Baleares.

El 2020 fa exactament cent anys que a les festes de Sant Llorenç s'introdueix l'acte festiu del jaleo.

Temps enrere, els actes cívics de les festes eren els balls del dissabte i diumenge i les corregudes de cavalls el diumenge. Des que la festa es trasllada de Binixems a Alaior, l'any 1833, l'estructura és la mateixa. A principi del segle XX la festa evoluciona. L'any 1917 s'organitza la colcada amb caixers per assistir a les corregudes as Cos.

Un any més tard, el 1918, llegim al programa de festes una advertència que avui pot semblar inversemblant: si algú es trobava amb la colcada, havia d'aturar el motor del seu vehicle o decantar el carro amb bístia per evitar accidents. També es demanava a la gent que no cridàs ni fes moviments bruscos cap als cavalls per no espantar-los.

Aquell mateix any, l'Ajuntament acorda que la colcada es formaria per un caixer "noble", un caixer capellà, un caixer pagès, un caixer menestral i un caixer fadrí. A més, s'hi podia apuntar qualsevol interessat a participar-hi.

A partir d'aquell moment es pot dir que, seguint el patró de les festes de Sant Joan, els cavalls de la colcada realitzaven tres passades, sense música, des del carrer Major, per sa Plaça fins arribar al Coll des Palmer.

Dos anys més tard, el 1920, s'introdueix un nou element que marca la celebració del jaleo a Alaior. Es posa una banda de música que interpreta els sons del jaleo a sa Plaça. Com poden pensar, aquells cavalls que fins llavors l'autoritat municipal demanava que no fossin esvalotats, a partir d'aleshores serà tot el contrari.

Arran de l'accident patit pel fillet Pere Pons en el jaleo de 1928 sabem: "Que dicho acto o jaleo, consiste en que la Cabalgata, al verificar el desfile por las calles Mayor, Palmer y Plaza de la Constitución, como es costumbre de muchos años, no ya en Alaior, sino que en la mayoría de los pueblos de la Isla, pasa por delante de una banda de música que, encima de una tribuna levantada al efecto, va tocando una jota, haciendo los jinetes que los caballos que montan se acerquen a ella todo lo más posible, consiguiendo que se encabriten, bailen, den brinco y demás haciendo ellos las delicias del

público..."

Aquesta descripció és essencial per entendre com es feia i es fa encara avui el jaleo a Alaior. Els cavalls, un rere l'altre passen fent la volta. Aquesta és l'explicació de per què els cavalls entren a sa Plaça d'un en un. A més, el fet de fer tres passades és l'origen de les tres voltes de jaleo, que als anys vuitanta es van reduir a dues a causa de l'augment de cavalls.

De llavors ençà la festa ha sofert diverses millores, però l'essència de la celebració del jaleo ha estat sempre la mateixa. La diferència bàsica és la formació de la pròpia colcada. Durant molts anys va ser difícil formar una colcada de deu o quinze cavalls; a partir dels anys vuitanta el nombre de caixers augmenta fins al punt que l'any passat n'hi van participar noranta.

L'altre aspecte a destacar, i motiu pel qual hem decidit dedicar aquesta imatge de la làmina per commemorar aquests primers cent anys de jaleo, és el fet que Antoni Pons Melià, més conegut com l'amo de Son Bou, va ser el primer caixer a Alaior a ensenyar el seu cavall a botar ben dret i amb les potes juntes. Fins llavors, als jaleos, els cavalls feien gairebé de tot manco botar, fins i tot fugir de sa Plaça a causa de la música i la gent.

Si bé en un primer moment la gent no entenia perquè l'amo de Son Bou ho feia així, amb el pas dels anys els nous caixers van aprendre a ensenyar els seus cavalls a fer bots més polits. Un canvi del tipus de mos del cavall, un consell d'en Ramon de sa Calç i molta paciència amb les bísties van ser la fórmula de l'amo en Toni per ensenyar el seu cavall. Per açò els jaleos d'Alaior són dels més valorats a l'illa per l'espectacle que any rere any es pot gaudir a sa Plaça.

Paco Mercadal



30 anys del CB Jovent d'Alaior



Pioners del bàsquet a Alaior, (principis dels anys 50 del s. XX). Dels integrants de la fotografia només sobreviu Estanislao Pons Palliser. Els altres ja ens han deixat.

D'esquerra a dreta. Drets: Sebastià Mercadal, Joan Riudavets, Augusto Cortés, Fermín Mascaró, Cisco Tur, Lorenzo Pons, Joan Mascaró, Tomàs Sintes.

Acotats: Rafel Mascaró, Joan Mercadal, Tòfol Vinent, Estanislao Pons, Jaume Timoner.

entre tots aconseguirem que aquesta retorni amb més força i ganes de treballar i fer esport.

Mentre, aquesta revista vol fer-se ressò de la gesta que va representar per Alaior que dos clubs històrics de la població es plantejessin una fusió, en què s'oblidessin antics recels i enfrontaments entre els joves esportistes i també entre aficionats de la mateixa població.

I certament s'ha de dir, trenta anys després, que va ser una de les més positives accions col·lectives empreses a

la nostra població. En el bàsquet alaiorenc no hi ha ni recels, ni malfiances. Tots van a una i ni queden ja records dels problemes que es van produir tres dècades enrere.

Per fer una recordança dels fets, ens hem reunit amb Bernat Pons i Nicolau Sintes, dos dels més significatius representants que van aconseguir ajuntar dues bones idees

2020: Any de virus, confinaments, mascaretes, feines aturades i esports interromputs. A causa d'aquesta circumstància, el CB Jovent d'Alaior, club que havia de celebrar els 30 anys de la fusió dels dos clubs de Bàsquet d'Alaior, —CB La Salle i CB Alaior— posposa per a temps més adients la majoria dels actes pensats per a la celebració del naixement del Club.

Amb el que representa tenir aturades totes les competicions i no celebrar l'efemèride dels 30 anys, no s'han perdut els ànims ni les ganes de reprendre les activitats esportives. El més important és la salut i



Equip femení Virgen del Carmen, de finals dels anys 60.



Formació del primer equip del C.B. Jovent d'Alaior. Temp. 1990-91

però que anaven cada una pels seus vents i van aconseguir el que ara és un club modèlic dins de l'estructura esportiva menorquina. A partir de la història i dels seus records i les seves vivències intentarem esbrinar la trajectòria d'aquest fet en certa manera insòlit i modèlic del poble d'Alaior.

El CB Jovent és un club relativament jove, encara que en realitat el bàsquet d'Alaior es remunta a l'any 1944, amb l'empenta d'un mestre de l'Escola Nacional, amb un partit de bàsquet jugat, molt probablement a la plaça des Ramal. No seria fins a l'any 1951 quan es fundà la societat ALAYOR BALONCESTO CLUB, encara que a nivell insular el representava el ALAYOR B.C.

A la dècada dels anys 50 del segle passat van ser les alumnes del col·legi de les Carmelites les que van intentar formar un conjunt esportiu, encara que no va ser fins a la temporada 1965-66 quan es formà l'equip VIRGEN DEL CARMEN, equip que va ser un "boom" pels temps que corrien i pels èxits aconseguits en l'àmbit insular.

A principis de la dècada dels 60 apareix l'equip LA SALLE, impulsat pel col·legi lasal·lià, amb el nom inicial de SALLEKO, si bé no hi va haver continuïtat quant a equip sènior fins a la temporada 1973-74. Entretant, i a causa de la sortida de les monges Carmelites d'Alaior, els dos col·legis masculí i femení es van fusionar, provocant que, esportivament, l'equip de bàsquet VIRGEN DEL CARMEN passés a ser HOGAR LA SALLE la temporada 1970-71.

L'any 1973 neix el CLUB BÀSQUET ALAIOR en categoria femenina. Després de sis anys d'equips femenins, la temporada 1979-80 neix el primer equip masculí sènior, encara que, dos anys abans, el 1977, ja hi havia hagut un intent de formar un equip masculí que, per diverses circumstàncies, va quedar ajornat. És a partir d'aquest moment en què el nou club, el CB Alaior, creix i s'organitza per oferir a la joventut

del poble més possibilitats de practicar l'esport del bàsquet.

Ja tenim ben formats dos clubs de bàsquet alaiorencs: CB LA SALLE i CB ALAIOR

És l'any 1990 quan els dos clubs existents, CB La Salle i CB Alaior, decideixen fusionar-se per impulsar l'esport del bàsquet al poble i evitar enfrontaments innecessaris i a vegades enutjosos.

La primera Junta Gestora que es formà fou presidida per Silverio Juanico i tingué com a vicepresidents Ramón Timoner i Emiliano Melià (personatge important i clau en l'organització del nou club i a qui el CB Jovent ret anualment homenatge a través del "Memorial Emiliano Melià". Els objectius que es proposaren van ser la creació d'una escola de bàsquet que impulsàs la formació i l'educació esportives fomentant l'esforç, la companyonia i l'amistat. En aquesta primera temporada, el club va comptar amb setze equips i un pressupost de quasi quatre milions de pessetes.

Al llarg d'aquests anys, el CB Jovent d'Alaior ha comptat amb els següents presidents:

De 1990 a 1992: Silverio Juanico.

De 1992 a 1996: Miquel Subirats.

De 1996 a 2002: Joan Marquès.

De 2002 a 2004: Joan Mascaró.

De 2004 a 2006: Bosco Ameller.

De 2006 a 2011: Xavier Sáez.

De 2011 a 2015: Ague Juanico.

I l'actual president: Miquel Àngel Seguí.

En aquests anys de vida del CB Jovent d'Alaior, la trajectòria del Club ha suposat un gran esforç i també una gran alegria per a tots aquells que han format i formen part d'aquesta societat esportiva. Hi queda molt per fer, però hem de saber que en una població com la nostra, els condicionants i els límits que tenim ens obliguen que imperi sem-

pre el 'bon seny', encara que els grans reptes mai no ens han fet por. De fet, el salt qualitatiu que el club ha donat és prou notori:

- Una bona escola de bàsquet a partir dels cinc anys.
- Un personal humà molt identificat amb el treball esportiu i educatiu que es transmet.
- I uns primers equips sèniors, masculí i femení, exemple en el qual tots els menuts es poden fixar per poder arribar-hi de més grans.

En l'actualitat el club el formen 20 equips i ens podem enorgullir que la majoria d'entrenadors i ajudants són alaiorencs o persones formades des de fa ja temps al nostre Club.

Per la nostra part no podem fer menys que felicitar-vos per la gran labor que heu dut a terme durant aquests trenta anys. Força i ànims renovats en aquesta efemèride. La societat alaiorenca us agraeix aquesta tasca que heu portat durant trenta anys i que esperam seguireu portant durant molts anys més en benefici dels joves esportistes alaiorencs.



Equip sènior femení temp. 2019-20



Equip sènior masculí temp. 2019-20

Pàgines patrocinades per

**Bones
festes**

OLIVES

Polígon La trotxa
Avinguda de sa Beguda, 7
07730 ALAIOR - Menorca
ILLES BALEARS
Tel. 971 37 81 57
Fax 971 37 90 41

info@construccionesolives.com
www.construccionesolives.com



Nuria Pons Florit

Un poc de sal a la vida

Un altre any sense pastisssets



Sembla que era l'altre dia quan vaig veure per primera vegada una revista de *S'Ull de Sol* per ca meva i ja han passat 30 anys! El que em va emocionar més va ser el seu nom, record que li vaig dir a ma mare "Mira! Aquesta revista es diu igual que es carrer, es que hi ha un poc més amunt de ca nostra". Em sentia com important, açò que una revista, una cosa seriosa i formal, s'anomenés com un carreret que m'agradava molt de devora ca nostra era molt especial per a mi. I va ser en aquell moment que em van explicar que es deia així perquè un grup de joves d'Alaior havien decidit fer una revista del poble, sobre el poble i per al poble. I què més polit que posar-hi el nom d'un carrer tan emblemàtic com és *S'Ull de Sol*. Ara que ja som més grossa i tenc el plaer de poder col·laborar amb la revista, també hi veig un simbolisme amagat darrere aquest nom. I és que la sortida del sol, la llum, simbolitza la vida. Aquesta revista ha volgut donar peu i veu a la cultura, la crítica, les idees, els diferents punts de vista, allò que ens preocupa, el que està passant... en definitiva, ha volgut contribuir a la vida del poble. Estimats lectors, us imaginau un Alaior sense *S'Ull de Sol*?, seria possible però s'apagaria una part de la llum del nostre poble. I no us penseu que és un fet poc probable, perquè l'any 2005, en tost de celebrar a les totes els 15 anys de la revista, el que s'anunciava era el tancament d'aquesta a final d'any. Per sort per als que ens estimam i valorem *S'Ull de Sol*, va poder continuar fins a dia d'avui.

Per escriure aquestes línies i perquè sa inspiració divina em visités, m'he mirat alguna revista que tenc per casa i algunes que m'han passat els companys de redacció. Ha estat divertit i tot veure els canvis que ha sofert la revista durant els anys. He pogut veure com han anat canviant el disseny, la portada, els formats, l'augment de pàgines (el primer número en tenia tot just vint), les seccions (nota per a la redacció: algunes es podrien recuperar que n'hi havia de ben divertides i interessants), els anunciants (alguns hi són encara, altres ja ni existeixen, un dels problemes dels comerços locals), els col·laboradors (m'he adonat que hi ha col·laborat molta de gent desinteressadament, que polit!)... Però també m'he adonat d'algunes coses curioses. La primera, que hi ha gent que o té por de posar una foto actual o es pensa que en trenta anys no ha canviat gens. Des d'aquí faig una crida perquè, ara que és estiu, esteis morenets i feis bona cara, ja que encara no esteim confinats una altra vegada, aprofitau per fer-vos una foto decent i actualitzau el vostre perfil de la secció que prop de trenta anys amb la mateixa foto ja és massa!



La segona és l'idioma. Estimat Anselm, ara t'ha tocat rebre a tu, tela la diferència entre els teus primers articles i l'evolució durant els anys. Et dic, sincerament, que has estat com el bon vi, amb els anys has anat millorant. Sé que en podrien rebre d'altres però em feia ganes picar un poc n'Anselm, el meu company de presentació de l'especial *S'Ull de Sol* de Sant Llorenç del 2019.

Estimat, quins bons records, quin bon rotllo i que bé ens ho vam passar. La bona companyia dels nostres lectors, la bona música d'en Cris Juanico, una nit estelada, una lluna preciosa... però sense pastisssets! I és que havíem decidit ser un poc "rates" i guardar un poquet de pressupost per fer una "festassa" enguany. L'aniversari s'ho mereixia, 30 anys són molts anys. Hem de pensar que hi ha molta gent que va donar suport a la revista

des del primer dia (gràcies, per cert), però també hi havia gent que no en donava ni un duro (el 1990 encara dèiem duro). Pensau que en aquest país ser crítics amb allò que es creu que no és correcte, sigui del color que sigui, no està ben vist; i aquests joves, que ara no són tan joves, sempre han estat crítics. Et pot agradar més o menys, però crec que l'espirit crític no s'ha de perdre mai.

Així que, enguany, any tan estrany i que passarà a la història com l'any que tot el món parla del mateix, a *S'Ull de Sol* d'agost no hi haurà les fotografies dels caixers (i caixeres), com tampoc hi haurà pastisssets a la festa de Dalt es Fossar perquè directament no hi haurà festa. Per tant, com que jo som una persona amb positivisme, quan puguem celebrar tots junts els 30 anys de l'existència d'aquesta revista la farem grossa, "tot Alaior n'anirà ple", i no hi podran faltar els pastisssets que, si no, no tindrà cap sal!

Taller Benitez Florit s.l.

Bones festes de Sant Llorenç

TALLER MULTI-MARCA

Vendes i reparacions

TRANSPARENT
Crêpes - Bocates - Pinxos
Torrades...
PLAÇA RAMAL, 22 TEL./FAX 971378070 07730 ALAIOR (MENORCA)

**US DESITJAM UNES BONES FESTES
DE SANT LLORENÇ 2020**

Bones festes

BLANC
C/ Menor 4 - ALAIOR
T. 971 37 94 46

*Celebrem-ho en la intimitat
però de manera intensa*

**QUESO Mahón ARTESANO
TORRALBA**

*us desitjam unes molt bones
festes de Sant Llorenç*

QUESOS TORRALBA S.L.U.
C/ Carretera Nova, 56
Telf. 971 37 11 28
07730 ALAIOR (MENORCA) ILLES BALEARS

E-mail: info@quesostorralba.com
www.quesostorralba.com

VINENT
Joyeria · Relojeria
Trofeos y placas
Objetos decoración

*gloriós
Sant
Llorenç!*

SERVICIO DE REPARACIONES **Ramal, 30 - Alaior - 971 37 13 78**

Bar Bon Jesús
Tapas, bocatas
desayunos, hamburguesas,
Kebab

**C/ de ses parres, 109 - Alaior Tel: 669 510 541
871 039 653**

Bon Sant Llorenç per tothom

Es Forn de Pa
FORN DE LLENYA

SES PARRES, 7 - TEL. 971 378 106 - 07730 ALAIOR (Menorca)
Bon Sant Llorenç
Salut i força

**Us desitjam
bon Sant Llorenç 2020**

BON HAI

**Centro Comercial
Son Bou** **ALAIOR
Menorca**

ALUMEC S.L.
CARPINTERIA DE ALUMINIO

Us desitjam unes bones festes de Sant Llorenç

Ctra Nueva, 73 - 07730 - ALAIOR - Menorca
Tels. 971 37 81 65 - 699 065 605/604

Toni Rotger

Conscients, Obligats, Valents, Imprescindibles i Divins

Foto: Manolo Barro

Un any diferent. Un any que sempre recordarem. Així ens ha vingut el 2020, amb unes situacions inimaginables el dia de Cap d'Any. Semblava que seria un any com un altre, amb les seves diferents coses, però no ha estat així ...

Hem de ser **C**onscients del que ens toca viure, **O**bligats a seguir unes normes "imposades" encara que no ens agradin, hem de ser **V**alents davant de qualsevol situació que ens marqui la vida, **I**mprescindibles ho hem de ser tots, tots som aquí per alguna cosa i ningú ni res en el món, no ens ha d'eliminar, i hem de ser **D**ivins de cadascú, però sempre divins amb el món que ens envolta.

Les festes tots les duim arrelades al nostre cor, i enguany més que mai, encara que no ho sembli, les valorarem molt més del que ens pensam. Aquesta situació extraordinària que ens ha tocat viure, serà un aprenentatge per a la humanitat, i arribarem a valorar moltes més coses que no valoràvem ni les teníem en compte, per açò, aquest Sant Llorenç diferent, ens farà veure i viure una nova experiència a la nostra vida.

De dins el cor, bones festes de Sant Llorenç 2020.

Com puc fer una poesia?
O millor dit una reflexió
Visquent aquesta situació
I que mos lleva s'alegria
De tots és sa comprensió
 d'aquesta gran malaltia.

Com mana sa tradició
Obligat és es compliment
Vivint d'un modo diferent
I seguir sa nostra devoció
De ses festes lo millor
 és el que mos diu es sentiment.

Cada any de forma memorable
Omplim places i carrers
Volem una festa amigable
I la gaudim amb interés
Degut enguany a un excés
 tothom ha de ser responsable.



Consciència hem de tenir
Obrar amb més sentit comú
Valorar-se i pensar en cadascú
Imposar el nostre camí
Deixem que es respiri aire pur
 i que sa salut sigui es millor destí.

Comprensió, seny i unió
Obligat tothom a disposar
Vencerem sa delicada situació
Ia tots mos farà reflexionar
De Sant Llorenç cada any n'hi ha
 i l'any que vé serà millor.



COMERCIAL MERVI, S.L.

SONY **BOSE**
SAMSUNG **SONOS**



**Bones festes
de Sant Llorenç**



Ventas: Alaior, C/ Ferreries 2 - Tel. 971372473
 Servicio técnico: C/ Ferreries 6 1º - Tel. 971371643

Miquel À. Marquès

Fotografies: Toni Rotger Coll



UN SANT LLORENÇ VISCUT!



Sant Llorenç és alegria, participació, gentada, calor, companyonia, música, cavalls, bots, gegants, carrers plens, trobada d'amics, compartir, moments de serenor... Avui mostrem alguns d'aquests moments viscuts l'any passat captats per en Toni Rotger Coll.





Miquel À. Marquès Sintes

SANT LLORENÇ EN EL RECORD



Jaleo als anys vuitanta amb un bon bot d'en Sito de Biniatzau (fotografia cedida per Paco Mercadal).



Imatge artística del jaleo de 1967. Un fotògraf, per davall les potes del cavall, immortalitza el bot (Foto: Fotos Radio).

Galeries i cotxes estacionats prop de sa plaça Nova, on hi havia fotògrafs i torroneres (fotografia cedida per Margarita Gornés Pons).

Sopar de vesins a la costa des Pou als anys vuitanta (fotografia cedida per Pere Cardona Benítez).



Un jaleo ben animat l'any 1955 (foto: Arxiu Municipal d'Alaior).



Els gegants passant per sa Plaça el 1955 (Foto: Arxiu Municipal d'Alaior)



Jaleo a sa Plaça de la festa de Sant Nicolau de 1972 (fotografia cedida per Joan Pons).



Cercavila amb la banda de cornetes i tambors i els gegants (foto: Fotos Radio).

**BON SANT
LLORENÇ
2020**



Enguany serà un sant Llorenç Diferent.
Sense veure molta gent
Serà un Sant Llorenç estrany
Sense, cavalls, gegants i festa com pertany

Aquest any toca tenir seny i precaució
La salut és el més important, és lo millor
No podem deixar perdre l'ocasió
De combatre aquest bitxo amb decisió

L'any que ve segur que hi tornarem
A celebrar-ho amb alegria i diversió
Xalarem, ballarem i riurem
Ja que és un gran poble, som LÔ

Des de l'oficina Mapfre Alaior
Ús desitja'm de tot cor, Salut

CARRER RAMAL, 43 07730 ALAIOR
971 930 244 679658164
ANCARRE@MAPFRE.COM / GAVIRG1@MAPFRE.COM



MAPFRE



Glorios Sant Llorenç!

Das colors ens enraeixen el cor,
Grocs i blancs tornen ets balconcs,
S'alor a cavalls i aigurràs ens encisa
i es tò des fabiol, de punta ens fa pasar sa pell.

Aquest any un mal invisible ens deixa sense
ses nostres festes estimades,
es dies nés màgics des gran poble de Lô,
mas hi faltará un tras molt nastre,
un cap de setmana que sempre és per recordar
i de ben segur que de cor ho sentirem amb força,
I si Déu vol, l'any que vé a sa plasa mas retrobarem.

AE

- Electricitat
- Fontaneria
- Botiga d'il·luminació,
sanitaris i griferia i
electrodomèstics.

**Des de 1968, més
de 50
anys al seu servei.**



Sant Pancraç, 10 · Alaior



971371163



info@amellerenrich.com

Redacció

Aquest mes 50 € per a qui resolgui l'enigma

Resolució de l'enigma de juliol.

Ningú no ha resolt l'enigma i s'acumulen els 25 € al l'enigma d'agost que tindrà un premi de 50 €.

1. El 2n llinatge del nostre personatge és el mateix que el 1r llinatge de l'interlocutor de la catedral amb qui parla el poeta de sa Costa de l'Església. Quin és el seu 2n llinatge?

A la portada en Ponç Pons (poeta de sa Costa de l'Església) parla amb el rector de la catedral, en Josep Manguan. El llinatge és Manguan.

2. Li diuen de ca na... El nom de la mare acabarà tenint relació amb els llums de la Trotxa.

A l'article de l'electrificació de la Trotxa, apareix un sol nom de dona, Verònica, la directora insular d'Ordenació del Territori. La mare era de nom Verònica.

3. Sa mare era de 2n llinatge com aquell que és dels darrers de la llista, però clau perquè és qui fa la mescla final. Un dels darrers de la llista de col·laboradors del vídeo d'ASCEA és el qui va fer la mescla, en Bep Teixidor. El 2n llinatge de la mare era Teixidor.

4. Per saber on feia feina abans haurem de patir un poc. Tocava quasi cada dia materials que tenen a veure amb el trànsit i que no s'oxiden per una capa de zinc, en un departament de qui paga l'anunci de la pàgina sencera de publicitat.

En l'article de na Mandy sobre l'ús dels metalls, deia que el zinc cobreix les senyals de trànsit de les carreteres perquè no s'oxidin. I qui pagava l'anunci sencer de la pàgina 25 era el Govern de les Illes. Per tant, abans treballava en el Departament de Carreteres del Govern de les Illes Balears.

5. És una persona generosa que pertany a una ONG. En què ocupà el mateix càrrec que n'Amador el 2004. Una ONG que es dedica a treballar pels refugiats en un país on en Sastre hi trobà rastres de ciutadellencs. Quin càrrec ocupà i on són els refugiats?

N'Amador Alzina, de l'entrevista, el 2004 va ser elegit president.

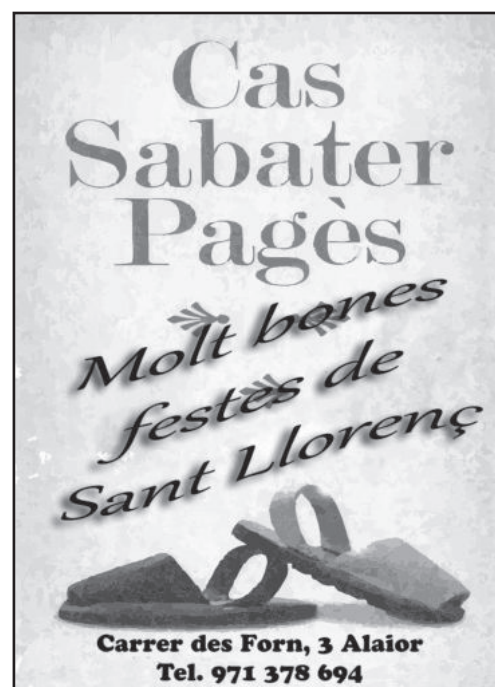
En Jaume Sastre de l'article de la pàgina 29, va resseguir la vida dels captius ciutadellencs a Turquia. Ocupà el càrrec de president i els refugiats són de Turquia.

Enigma d'agost

Llegint els articles podreu deduir quina part de l'enigma poden aportar alguns dels articles. No tots els articles entren en el joc, només els que tenen asterisc al final del text. També part de les respostes poden ser en totes les fotos del mes, incloses la portada i la contraportada. Guanyarà qui ho tenguí millor i hagi enviat primer la solució a: sulldesol@gmail.com

Enigma d'agost, facilet.

- 1- On és el lloc del brindis?
- 2- On van anar per anís?
- 3- Què volia dia Peygi?
- 4- Quins números li falten al Virgen del Carmen?
- 5- Què alimenta l'eutrofització?



Redacció

juliol

Ana Gomila Domènech i les cançons de Lorca

El dia 3, al pati de la Biblioteca, va tenir lloc un recital sobre les cançons de Federico García Lorca. La professora de literatura i cantant de Gaudium et Musica, Ana Gomila, va presentar el seu muntatge sobre les cançons que Lorca va compondre a partir de peces populars i tradicionals. L'espectacle està pensat per comptar amb un acompanyament de guitarra, però en aquesta ocasió va ser la pròpia Ana qui es va acompanyar de diferents elements de percussió, especialment la caixa. Va recitar unes cançons i en va cantar la gran majoria després de situar-les en el context de la vida de Lorca i d'explicar el missatge i el sentit de les lletres.



Guillem Soldevila a la Torre d'en Galmés

El dia 5, Guillem Soldevila, un dels grans cantautors de Menorca, va actuar a la Torre d'en Galmés en el IX Concert de LLuna Plena que cada any organitza l'Ajuntament. Acompanyat per Pau Cardona al violoncel, Violant Menorca al violí i Geliah Dansànima a càrrec de la dansa, Soldevila va fer un repàs a la seva discografia, *Orígens* (2008); *Nura* (2011), compost sobre el llibre de Ponç Pons; *Amoramort* (2014); i *Fins demà o la propera metamorfosi* (2018), disc del qual va interpretar més peces. A més, l'artista també va presentar per primera vegada en directe la seva nova cançó "Windows", peça clau del nou disc que s'estrenarà el 2021.

Foto: Josep Bagur



The Other Side i Pink Floyd

El dia 4, al pati de l'institut, organitzat per l'Ajuntament, la banda liderada per Shanti Gordi va interpretar el seu tribut a Pink Floyd, que des del 2011 han presentat amb èxit a diferents llocs de la Península i d'Europa. Un espectacle de rock simfònic, llums i projeccions amb intervencions de molt de nivell dels diferents músics i del cor de veus. Dues guitarres, teclat, bateria, baix, saxo i dues coristes van alternar-se en el protagonisme dalt l'escenari i feren brillar un cop més la música. Al llarg de més de dues hores el públic va poder recordar l'emblemàtica banda.



El Premi de pintura Ciutat d'Alaior

El dia 10, el regidor de Cultura, Tiago Reurer, va fer entrega del Premi de Pintura Ciutat d'Alaior que enguany arribava ja a l'11a. edició. L'obra guanyadora, per unanimitat del jurat professional compost per Carmen Vivó, Zulema Bagur, Carlos Mascaró, Pacífic Camps i Pedro Tudurí, va ser *19:37* d'Alejandro Martín Torrado, a qui es lliurà el guardó de 2.500 euros. D'altra banda, l'obra que va resultar guanyadora de la votació popular, fou *En repòs* de Josep Plaja López. Alejandro Martín va voler agrair al consistori l'organització d'aquests certàmens dient que «ens ajuden als artistes a seguir cap endavant».



Exposició dels artistes participants a les Balconades d'Art

Els alaiorencs i visitants podran gaudir fins al 16 d'agost de 23 obres d'artistes menorquins, realitzades en grans teixits, que han estat penjades a diferents balcons d'edificis del centre històric del poble, concretament al carrer Major, carrer des Ramal, plaça des Ramal, es Carreró, sa Plaça i carrer des Forn. Aquesta és la segona edició de "Balconades d'Art", iniciativa pionera a l'illa que posaren en marxa els pintors Pau Sintès i David Cerratot l'any 2017 amb la col·laboració de l'Ajuntament.

Així mateix, també romandrà oberta fins al 16 d'agost una exposició, a la Sala de Cultura de Sant Diego, amb dues obres de cada artista, una d'elles l'original sobre la qual s'ha fet la reproducció que penja als balcons.

José Luis Benejam, batle d'Alaior, ha destacat que aquesta «és una iniciativa molt interessant, que volíem recuperar després de dos anys sense fer-se. Que els vianants puguin gaudir d'obres tan vistoses i destacades caminant pel carrer és molt agradable. A la fi, és com una exposició al carrer».



Pàgines patrocinades per l'Ajuntament

L'autocine omple per complet el recinte de La Trotxa

L'Autocine d'Alaior, activitat organitzada aquest estiu per l'Ajuntament, s'ha perfilat com una de les millors maneres de poder gaudir de la cultura cinematogràfica en temps de pandèmia. Al llarg de vuit setmanes, durant les quals la gent ha pogut veure grans clàssics com *Grease*, *Mamma Mia*, *Moulin Rouge*, *The Rocky Horror Picture Show* o pel·lícules més actuals com *Ha nacido una estrella* o *La La Land*, el recinte del Polígon Industrial s'ha omplert de bon ambient i màgia, però sobretot de moltes ganes de gaudir de bon cinema.



Cinema a la fresca al pati del Centre Internacional de Gravat

El dia 7 es va inaugurar, al pati del Centre Internacional de Gravat, la 13a. edició del Cinema a la Fresca que organitzen cada dimarts d'estiu els Amics i Amigues d'Alaior, amb un cicle de pel·lícules sota el títol de "Cinema pel reencontre". Com ja és habitual, aquestes sessions de cinema convoquen un nombrós públic, molt d'ell d'altres poblacions de Menorca.

El dia 7 es va projectar el film *Vivan los novios!*, de l'any 1970. Una comèdia negra de Luis García Berlanga, interpretada per José Luis López Vázquez i Laly Soldevila, en els papers principals.

El dia 14 va ser el torn de *Burn After Reading* (*Quemar después de leer*), pel·lícula americana dins el gènere de la comèdia negra dirigida el 2008 pels germans Coen.

El dia 21, es projectà *Gosford Park*, drama de producció anglesa, també de l'any 2001, dirigit per Robert Altman amb un extens repartiment que va rebre diferents nominacions i premis cinematogràfics.

El dia 28 es va poder veure *Bugsy Malone*, pel·lícula britànica de l'any 1976 dirigida per Alan Parker i protagonitzada per fillets amb el debut cinematogràfic de Jodie Foster quan tenia 13 anys.

El cicle continuarà el mes d'agost, com sempre amb pel·lícules amb versió original subtitulada.



BÉ DE MENORCA

EL CUINER DE MENORCA

ARA I PER SEMPRE
PRODUCTE LOCAL

CONSELL INSULAR DE MENORCA

made in menorca

ESTANCO GARCÍA

*Us desitjam
bon
Sant Llorenç
2020*



Expendeduria Alaior 1

C/ Major 3 - 07730 Alaior Telf. y fax 971 37 22 34 e-mail: estancogarcia@telefonica.net

ESTANCO ALAIOR 2



Expendeduria Alaior 2

C/ Boixomer 22 - 07730 Alaior Telf. y fax 971 37 14 92 e-mail: franciscotetxot@hotmail.com

SIM INFORMÀTICA

SISTEMES INFORMÀTICS MERCADAL

C/ ES RAMAL, 42 B
07730 ALAIOR (MENORCA) I. BALEARS
TEL 971372533 - 642 221 821
simalaior@gmail.com

Bon Sant Llorenç

Xisca Caules

Tel. 670 88 21 41
xisca_caules@hotmail.com
Carrer Menor, 2 - 07730 Alaior

COLORS

Per un Sant Llorenç diferent

Ca Na Juani

Tel. 669 656 232 *Bon Sant Llorenç
per tothom*



Av. Verge del Toro, 23 · 07730 Alaior · juanimfuguet@hotmail.com

MUNTATGES MC

Reparació i muntatge de fusteria d'alumini i PVC

Vidres · Miralls · Mampares de bany
Mosquiteres · Pèrgoles

Mé Camps Pons

Tel. 600 663 605
muntatgesmc@hotmail.com



Bones festes de Sant Llorenç per tothom

Jaume Cardona Tanus

Quines coses



En Campos, Vives Llull i el port de Maó

Mai no vaig arribar a saber què es va fer d'aquell bon home, de guardapols caqui i velles espadenyes de cànem, que vaig conèixer a finals dels 70, que estimava tant els coloms de la plaça Esplanada de Maó, els quals l'esperaven cada dia damunt les 10 del matí, tant si plovia com si feia sol, i que fins i tot li pujaven sobre la calba, mentre ell reia i feia la gran festa. Li deien en Campos, i era de nom Paco. També el solia trobar algun capvespre assegut, pensatiu, a una cantonada de la plaça Eivissa, on els al·lots jugaven damunt patins. El mateix lloc on jo solia anar a llegir una estona, mentre "Tar", un dàlmata, feia de les seves. En Paco era un home gran, amb aparença de fadrí, que no ho era, almanco tenia un fill. Record que una vegada li vaig fer una foto mentre ell seia plàcidament, amb un somris als llavis, i segurament recordant temps passats. Era molt caminador, menava un petit hortet, i també li agradava anar a pescar a baixamar, on plantava un petit catre i esperava amb la canya que piquessin quatre donzelles i algun esparrall, per fer suc.

El primer dia que el vaig veure allà, bastant a prop seu, també amb un catre similar, s'hi trobava Joan Vives Llull pin-

tant un petit quadre, format que dominava a la perfecció, on plasmava visions de distints punts d'aquell magnífic port seguint els passos de l'escola impressionista de Pollença —on passaria una llarga temporada i també hi trobaria l'amor—, encapçalada per l'argentí Tito Cittadini, amb Anglada Camarasa, Joaquim Mir...

El port de Maó, a part de molt pintoresc, anys enrere va servir de refugi a grans embarcacions; com insinuà amb una frase cèlebre, en castellà, el gran almirall i home d'estat italià Andrea Doria, en dir: "Julio, agosto y Mahón, los mejores puertos del Mediterráneo son". I pel que fa a la part diguem més intimista, per la vorera de l'antic port Magonis es poden veure passejar solitaris caminants qualsevol fosquet de primavera. Uns amb l'ànima plena d'angoixa, intentant fer enfora els mals esperits i retrobar-se amb ells mateixos, apartats del trull i a prop de Déu. Altres, com podrien ser els poetes, intentant formar els més bells versos. Però, en el fons, tothom cercant el mateix, com aquelles naus: refugi i pau.

Marianna Mascaró Pons

Cuidar



Les persones humanes existeixen per la presència de l'altre. Sense l'altre no som, no existim, no vivim. Qui ens diu que som, que existim i que vivim.. En el moment que l'altre ens reconeix, existim i vivim.

Som perquè l'altre és. I la cura va d'açò. De donar el mirall a l'altre, d'oferir una mirada amorosa, un embolcall on amollar-te, un suport emocional. Cuidar és part de l'existència humana, som aquí avui perquè algú en els primers anys de vida va cuidar-me/te (millor o pitjor) però ho va fer.

Et va donar la mida justa d'atenció, de necessitats,



amor i escolta perquè poguessis seguir invertint tota la teva energia en créixer

La cura sosté el món. I la cura, que ha estat una cosa, que sempre s'ha vist amb menyspreu, amb deixadesa i poca importància és el que cada dia ens ajuda a viure. Sentir-nos cuidats i cuidades, cuidar, fa que el món sigui una mica més humà.

La pell, l'aliment, la neteja, l'escolta, l'abraçada, la cullerada, el llençol del llit, l'empatia, la mirada... açò és cuidar.

Cuidar implica donar allò que necessita l'altre, que en cap cas, es allò que tu vols donar, sinó allò que necessita. I és, amb aquestes atencions de les necessitats, que després de mesos confinats, avui som aquí.

La cura és la vacuna que ens ha sostingut. La cura és la medicina que ens aferrava a la vida. La cura és allò que ens ha connectat amb la vida per seguir vivint.

I la cura sols la poden donar les persones que poden oferir-se per damunt de les seves pròpies necessitats.

Per elles, aquest agraïment.

Gràcies a vosaltres avui som aquí.

Gràcies a tot el personal docent, al de neteja, al que despatxa a les botigues, transportistes, personal sanitari i de treballs socials... i sobretot gràcies a les cuidadores que han abraçat i escoltat els nostres majors.

A totes aquestes persones el meu sincer agraïment.

Francesc Sintes Ximenes



Enguany fan festa els equins

Més d'una vegada i més de dues he parlat d'un dels meus ídols, Facundo Cabral, qui va ser assassinat per error —tot i que sospito que algun *melao* intransigent no devia vessar ni una llàgrima el dia de la seva mort. Facundo, us ho recordaré, era un gran compositor i un cantant justet, per açò molts d'intèrprets han posat veu a les seves peces, que la gent de la meua edat, i més grans, canta tot ignorant que va ser ell qui les va escriure. Encara que cantar no fos el seu fort, escoltar-lo quan era dalt de l'escenari era una experiència inoblidable. Entre cançó i cançó amollava un fotimer de reflexions i contes que les convertien en imperdibles.

Hauria estat interessantíssim escoltar què ens diria avui de tot el que passa. A vegades recorria a un personatge que si no va existir caldria crear-lo. Em referesc al seu avi, a qui ell anomenava *El Coronel*. *El Coronel*, deia, era un home molt valent. Només tenia por dels ximpls (de vegades en deia *pendejos* i altres *boludos*). I per què, avi? Perquè n'hi ha molts i no hi ha cap força que es pugui enfrontar a un exèrcit com aquest. N'hi ha tants, fill meu, que fins i tot trien el president! La gent s'esclatava de riure en sentir aquesta i altres afirmacions. Curiós. I dic curiós perquè es veu que entre toooots els que anaven al seus recitals no n'hi havia cap, de ximple. Tot eren eminències. Si fa no fa com el personal quan umpl Facebook per deixar clares les solucions a tots els problemes que patim. Bé, i de passada deixen ben palès que dominen l'art de l'insult. Ai, les eminències...

Entre aquestes, ara mateix, floreixen els conxorxistes, els antivacunes, els terraplanistes i tots aquells bons de convèncer pel primer dendelet que passa, o pel primer pseudocientífic. Ja m'ho deia en Bosco, el veterinari que vam tenir a Alaior fa una trentena d'anys: «Francesc, creu-me, pitjor que la ignorància és la pseudociència!». Tenia moltíssima raó. Entre els partidaris de la conxorxa i els hiperximpls, ara sí, que escampen remeis miraculosos com aquells farsants que fa unes dècades recorrien el món per vendre productes que et deixaven com nou (encara n'he trobat a algun país) als crèduls, uns per fer diners i altres inconscients de llur reponsabilitat, si bé els terraplanistes, per exemple, o els que asseguren que a Reticulín hi ha autèntiques meravelles no em preocupen gaire —de fet em fan somriure—, no puc dir el mateix dels il·luminats que amb llur manera



d'actuar han contribuït a allargar la temporada de coronavirus. Aquests fan por i no sé fins quin punt tenen dret a ficar-se en camps que no dominen.

A Menorca, i arreu, les autoritats enguany han maldat per returar les concentracions de gent, cosa que els honora, encara que en alguns pobles ha costat i molt. Al mateix temps, molts han ignorat les recomanacions i han pretès de fer vida normal, perquè, al cap i a la fi, aquesta pandèmia que travessam és un invent del poder, un conxorxa per fer-nos la guitza, la vida impossible. Per aquest motiu tenen dret a fer el que els roti, i si encomanen el bitxet a algú els és indiferent, ja que tot és de mentida.

Lluitar contra aquest front seria complicat. *El Coronel* no gosaria. Són massa, però sortosament aquest cop no són majoria per molt que siguin capaços d'afectar la majoria, basats en l'estultícia que prediquen aquests venedors de fum a través de les xarxes. Que mal que fan aquestes xarxes i els vídeos de Youtube! Un altre gran invent que ha comportat moltíssimes males conseqüències i de tota mena. Caldrà que es buidin més les butxaques per fer reaccionar la gent.

Tanmateix, no tot són males notícies. En cert sentit aquest és el millor estiu de la dècada i no reviu les festes —que fa dècades que estan buides de contingut i reblertes de suc i xum— té els seus avantatges. I si no, que entrevistin els cavalls i les someretes. Enguany s'han salvat de patir. Ja els tocava de poder, ells, celebrar les festes. I és que qualsevol esdeveniment festívol amb la participació d'animals hauria de ser mooolt modificat. Enguany les festes de Menorca són les dels animals de quatre potes. Les dels equins.

Junts per Lô

Amb veu i vot



Centre de dia, un problema sense solucions des de fa mesos

Aquests mesos passats, presents i els que vindran de pandèmia (tant de bo no en siguin gaires) ens han posat i ens posen a prova a tots i totes però, sobretot, han posat a prova la reacció de les institucions davant tots els problemes socioeconòmics que se'n deriven.

Un d'aquests problemes és la resposta als usuaris del centre de dia del geriàtric d'Alaior, que han estat mesos sense poder rebre l'atenció que els dispensaven de dilluns a divendres, atès que les normes de prevenció no han permès que compartissin l'espai amb les persones internes del geriàtric. Recordem que les 12 (només 12!) places de què disposa el nostre municipi per a centre de dia es troben a les mateixes dependències del geriàtric municipal.

És difícil, ho sabem, però la situació de les famílies amb persones dependents que durant tot aquest temps no han trobat resposta municipal a la seva problemàtica també ho és. I la situació es podria tornar a repetir en qualsevol moment, a la vista de com va evolucionat la pandèmia.

La passada legislatura, Junts per Lô (amb el suport del PP d'Alaior) ja va presentar una proposta per engegar un edifici que, entre altres espais per donar resposta a la gent gran, contingui un centre de dia amb major cabuda i amb independència del geriàtric, atès que aquest també es troba saturat. Res no se n'ha sabut de la gestió de l'equip de govern al respecte, ni de l'anterior ni de l'actual.

Amb el nou panorama, la resposta municipal a allò que ha succeït i al que pugui venir, tampoc arriba i les possibilitats existeixen, ja que la Llei 33/2003, concretament l'article 116.4, de patrimoni de les administracions públiques, regula l'adquisició de béns immobles o drets de lloguer. Entre les causes hi trobam explicitada l'excepció a causa d'urgència en l'adquisició "resultant d'esdeveniments imprevisibles", com ho és, efectivament, aquesta pandèmia que ens ocupa.

Què espera, idò, l'equip de govern d'Alaior per aplicar allò que la Llei proveeix i avançar-se a una necessitat que augmentarà o serà de nou motiu de problemàtica? El que hem viscut ens hauria de mostrar a ser més previsors i no deixar que ens sorprengui la casuística sense haver previst una resposta.

Els locals tancats i disponibles en planta baixa per ser habilitats en breu són, ara mateix, bastants i la necessitat de molts propietaris de donar-hi sortida pot fer perfectament possible l'acord. Cal, però, que els que governen i cobren per fer aquesta feina la facin. No només de fotos i publicitat viu el nostre poble... Serà capaç aquest equip de govern de preveure aquesta urgència i fins i tot augmentar les possibles places disponibles perquè més persones puguin gaudir d'aquest servei a Alaior? Veurem... (o no).

Blanca Ripoll

Cop de fona



Un estiu diferent

Les persones som altament reticents als canvis.

Ens passam mitja vida cercant estratègies per fugir de la rutina i l'altra mitja, per maldar que la rutina no marxi mai. En termes estadístics, segurament podríem concloure que no es tracta de 50 i 50 %, sinó que amb petites dosis d'aventura en tenim prou, mentre puguem tornar al nostre sofà, a la programació habitual, els horaris, els nostres objectes, els petits gestos automatitzats. I què comfortable és la rutina!

Des de multitud de discursos se'ns ha transmès el mantra que aquest serà un estiu "diferent". I no, no ens agrada el canvi. Diferent en no marxar enfora, diferent en no fer grans reunions, diferent en no submergir-nos en grans aglomeracions. L'adjectiu "diferent" amaga la pedagogia social de: "hem dit diferent, no dolent...", que ens duu als missatges *mr.wonderful* d'autosuperació i positivisme: "açò de la pandèmia, també té el seu costat bo..." Però ens resistim a perdre rutines: abraçades i besades a *tutti*, pomades a sa plaça, revetles i platges a vessar..., perquè és com si ens extirpessin no només el present, sinó la connexió amb tot un passat emocional.

I encara els més prudents ens aconsolam i pensam que només serà un estiu diferent.

Que no ens haurem d'acostumar, com des d'anys enrera ja fan molts asiàtics, a dur mascareta i a espantar-nos davant qualsevol esternut aliè. Que només serà enguany que haurem de preocupar-nos quan ens reunim amb la nostra gent gran, temorosos de contagiar sense saber, sense pistes que ens avisin.

I potser només calen dues coses. Que no ens relaxem enguany. I que els nostres gestors –i la societat en general– entenguin que només invertint de ver en ciència i recerca, en sanitat i educació públiques, en serveis socials de qualitat, podrem fer front al futur que va arribar aquest 2020. Un any diferent.

I no, la diferència no és dolenta. Celebrem la diferència, incorporem-la a la nostra vida quotidiana. Fem-ne una rutina. Perquè si no, tot plegat haurà estat en va.

Hi ha molts científics que des del gener treballen contra rellotge, sense dies de festa, amb un calendari marcat pel *tempo* de les proves del laboratori. Honorem-los, perquè si l'any que ve tenim Sant Llorenç, serà gràcies a ells.

I potser podrem tornar a les nostres rutines: fer un pastisset i una pomada, coca bamba amb xocolata i un polo blau, abraçar i besar sense filtres, passar calor i empentes a sa plaça, saludar coneguts i conèixer gent nova. Un Sant Llorenç com sempre.

www.fotonueve.com

Estudi de fotografia

FOTO NUEVE

Dolfo y Trudy

Que aquest any sigui una excepció única
per tornar gaudir de les millors
festes els propers anys!!!



C/ des Ramal, 59 Alaior - 971 37 22 98 - 658 751 660 - 692 039 612

PER UN SANT
LLORENÇ MÉS ÍNTIM

ÍNTIM

c/ Es Ramal, 4 - Alaior

971372768

xuroa.com/comercio/intim

INSTALACIONES
**MARTIN
MIRO, S.L.**

www.martinmiro.com
info@martinmiro.com
Tél: 971 37 16 48
Móvil: 629 320 036

- Electricidad
- Fontanería
- Calefacción
- Telecomunicaciones
- Gas
- Venta de lámparas
- Aire acondicionado

*Per un Sant Llorenç diferent...
Salut per tot hom!!!*

**FUSTERIA MANUEL
ROMERO**

Av. Camp Verd 11-1d, Alaior
carpinteriamanu@hotmail.com
680870564



Paco Mercadal

Vells i coronavirus



Tercera edat... gent gran... majors... vells... tant li fa, el que queda clar és que hi ha un sector de la població que ja té uns certs anys i que formen el col·lectiu dels jubilats. Des de sempre eren coneguts com a vells, fins que aquesta paraula va començar a molestar, i se'n van cercar algunes que sonen més suau a les orelles... però seguim sent vells, perquè tenim un munt d'anys. Al cap i a la fi és una simple qüestió semàntica.

I ara passa que, quan ens crèiem immunitzats de certes malalties que en temps passats havien fet furor, ens toca viure una època en què apareix una pandèmia que crèiem que era una cosa ja superada, i resulta que a més de vells som el "sector de més risc" en la possibilitat d'adquirir el "dítxós" coronavirus.

No ens faltava res més... mesos tancats a casa, sense sortir ni poder tenir contacte amb la gent. Fills, nets, familiars, amics, amb simples contactes telefònics, vídeoconferències, o qualche visita dels nets al portal de cals avis, tirant-se besadetes per la finestra.

Sortides, les mínimes i imprescindibles per a la compra d'aliments, articles del viure diari i, com no, les visites a la farmàcia per adquirir els corresponents medicaments necessaris per anar tirant decorosament amb la salut.

Ara s'ha obert una nova etapa en què ja ens podem comunicar personalment amb la gent i gaudir de la compa-

nyia dels més pròxims, encara que amb molta prudència i amb les mascaretes posades per intentar evitar el perill de qualsevol tipus de contagi. Sabem que no serà curt el temps de temprança que haurem de practicar, encara que el més important és tenir clara l'antiga frase molt emprada pels nostres avantpassats: "Més val prevenir que curar".

I amb aquestes esteim. Ens importa i molt les molèsties que ens ocasiona aquesta inesperada pandèmia, encara que els anys ens han ensenyat a acceptar els molts imponderables que comporta el simple fet de viure. Hem après a acceptar els imprevistos i adaptar-nos a haver de conviure amb fets que no podem controlar del tot. El primer i més important és la salut i, si ja has acumulat uns anys de vida, esperes que aquesta ens respecti uns quants anys més. Hem de ser ben conscients que hem de fer tots els esforços possibles per evitar contagiar o ser contagiats. Haurem de seguir les normes estipulades per les autoritats sanitàries i ser submisos tot el temps que sigui necessari.

Un altre assumpte serà la qüestió econòmica que durà tot aquest procés. Esperem que els dirigents socials i polítics siguin prou eficients per ajudar els que més puguin quedar afectats a causa d'aquesta convicta pandèmia.

Tot i així els menorquins no n'hem sortit, fins ara, excessivament afectats. Esperem que el tan esmentat seny menorquí sigui la bandera que portem tots a la mà a l'hora de prendre les més indefugibles decisions. Hem de ser optimistes i esperar que, a poc a poc, aquests endimoniats virus cerquin altres viaranyes per trespasar i que prest puguem tornar a viure amb la relativa tranquil·litat de que gaudíem abans de l'aparició d'aquesta pandèmia.



Mi Salón
P E L U Q U E R O S

NUEVA DIRECCIÓN • C/ Sant Jaume, 9 • Es Castell
Tel.: 971 772 431

- Cos de Gràcia, 15 • Mahón
Tel.: 971 36 19 81
- Via Ronda, 64 • Mahón
Tel.: 971 35 15 82
- C/ Conqueridor, 106 • Ciutadella
Tel.: 971 38 66 01
- C/ Ramal, 25 • Alaior
Tel.: 971 37 85 34

Bones festes de Sant Llorenç

TAVEMA

GLORIÓS SANT LLORENÇ

Ctra. Nova s/n - 07730- Alaior - Tel. 971371313 - 971371759
e-mail: tavema@tavema.com

Ara més que mai

Comerç i producte local

Per un Sant Llorenç
familiar i segur

Estima-Lô



www.ascealaior.com

*Sortirem d'aquest pou
amb més força i més llum
dins el cor. Tornarem
a donar-nos ses mans
i serem, agraïts
de conviure tots junts
en un poble millor,
més humans i més savis
Ponç Pons.*



AsceA

Associació de Comerciants
i Empresaris d'Alaior

GRAN VARIEDAD EN SISTEMAS DE TOLDOS

- Toldos manuales y motorizados
- Velas, carpas y pergolas
- Estores y mosquiteras

**MANTENIMIENTO Y
REPARACIONES**



Garantía, Calidad y Servicio

TOLDOS J.J ALAIOR

C/ Balmes 46B - Alaior - T:971371673 - toldosjjalaior@hotmail.com

Bones festes de Sant Llorenç!

Bep Meler

Cala Carbó

Per al camp, l'aigua de pluja


carbonera, que elaboraven els antics carboners que feien carbó vegetal, amb la llenya que tallaven, esclarint i netejant la marina o bosc d'aquell indret.

Vaig quedar sorprès i meravellat d'aquestes edificacions etnològiques, típicament menorquines, tan fantàstiques, que varen construir els nostres besavis i rebesavis. I que gràcies al seu dur esforç, van poder criar i pujar les seves famílies de fills, nets i besnets, fins als nostres dies, feines quasi desaparegudes avui en dia.

És de suposar que molt a prop d'aquests plans de sitja, s'hi troba la baraca dels carboners —caraboners, col·loquialment—, paredada de pedra en sec i coberta de bruc, càrritx i terra negrosa cremada de les sitges, que la impermeabilitza de les pluges fortes.

L'accés és molt paisatgístic, per la frondositat, penya-segats i qualche basal temporal en el traçat. Existeixen veles o bancals segurament de sembradura i conreu.

Quan s'arriba, en un recolze, més o manco a la meitat de l'altura dels costers, ja podem observar la cala plena de pedreny arrodonit en forma de macs. És una cala preciosa, una mica en forma de ferradura, amb una gran acumulació de pedres rodones que formen un gran empit de macs, acumulant una gran quantitat de rebles arrossegats per l'embat de les ones de la mar, provocades per les fortes tramuntanades. És d'una gran amplària i profunditat.

A la plana d'aquesta vall, en èpoques plujoses s'hi forma una zona pantanosa inundable, per l'escorrentia dels costers, i es formen petites fontetes, tal vegada procedents en part de la infiltració del subsòl de la gran conca formada per l'acumulació d'aigua de pluja de la molt coneguda Bassa Verda, que es troba a dalt dels imponents penya-segats. En aquest prat d'aigües temporals hi creix una gran vegetació de brucs, la més gran que he vist mai a Menorca.

Una vegada arribats a la cala, vora el mar, trobarem dues cabanes, fetes de troncs gruixats, trets per les onades de la mar embravida, segurament construïdes per visitants assidus a la cala; una està apuntalada a una gran llevanya o balma del penyal, i hi roman algun llum de butà, fogó i alguns estris de cuina.

Una de les peculiaritats molt interessants d'aquesta cala és la formació d'unes dunes d'arena que poden tenir una altura de més de 30 m i una longitud o distància des del mar de més de 400 m. Aquesta llengua de sorra sedimentada està encaixonada en aquest barranc entre el penyal des Frare i els penya-segats d'Algaiarens; part d'aquesta arena està solidificada i petrificada de manera que forma el que coneixem com a marès ros o pedra arenisca —gres—, utilitzat en la construcció de cases tradicionals menorquines.

Aquesta cala, coneguda popularment també com Cala Carabó, està situada al nord de Menorca, en el paratge d'Algaiarens, a prop de la Punta Roja i del Penyal des Frare. I a la part de darrere longitudinalment hi ha la Bassa Verda.

La darrera vegada que hi vaig anar ho vaig fer amb dos companys de passejades: en Vicent Pons Buils (de Vika) i en Miquel Pons Tudurí (en Llopis es carnisser).

És una cala de difícil accés i certa perillositat, en especial en èpoques plujoses, perquè es produeixen alguns bassals en el seu accés, on hi ha alguns bancals planers, i es podria llenegar perquè és una àrea llimosa i pedregosa, de certes penyalades llenegadisses.

La geologia d'aquest paratge, majoritàriament, està formada per gresos del Permotriàsic, margues del Triàsic. En el massís de Punta Roja es pot observar un dic de roca volcànica, sedimentada, entre diferents estrats de gresos vermells, calcarenites del miocè, margues i gresos del Permotriàsic.

En alguns trams d'aquest corriol, hi podem trobar diferents restes etnològiques, com el camí de carruatges que accedia a la cala i el seu entorn. Sembla que aquest camí està registrat o catalogat com a camí particular o privat de l'alqueria o lloc d'Algaiarens. En el seu traçat podem veure alguns trams paredats amb paret seca, en les parts baixes o desnivellades del camí, que serveixen de murets de contenció dels reblerts de la calçada, per al seu accés. El traçat del camí està envaït de molta vegetació espessa i salvatge, que dificulta el seu pas.

En un principi vaig pensar que el nom de Cala Carbó provenia de la zona geològica de l'entorn, que era del Carbonífer. Però una vegada visitada la zona, vaig poder observar que en algun eixample del caminot trobam algun siti o pla de sitja; en aquests emplaçaments hi queden restes de terra cremada i còdols ennegrits, per la sutja o mascara de les fumeres, que podrien ser de la construcció d'una sitja o

BAR RESTAURANT

Pouet



Us desitjiam unes molt bones festes de Sant Llorenç

Av. Verge del Toro, 73B
ALAIOR - Menorca
Tel. 971 37 94 44

Restaurant-Bar Can Jaumot
www.canjaumot.com



Bon Sant Llorenç



En Alaior
Restaurante-Bar
Terraza
Parque infantil

Menú del dia a 10,00 €
Menú infantil
Pizzas, ensaladas,
tostas, bocatas,
tapas, nachos...
y gin tonics premium

TR 971378294
info@canjaumot.com
www.canjaumot.com
Domingos cerrado



**EXCEL
MENORCA**



**Bon Sant Llorenç
2020**

FRIGO

**Bones Festes
Sant Llorenç
2020**



corgelat
food solutions

Sempre al teu costat

www.corgelat.es

Carrer sa beguda, 23 · 07730 Pol. Ind. La Trotxa (Alaior)
T. 971 371 641 · comercial@corgelat.es

Jordi Odri

Rallar per no callar

Darrerament, hi ha un renou de fons, un brogit permanent de xarrameques sense sentit... I un, de sobte, sent la necessitat de callar per no augmentar els decibels del parlar per no dir res. Així que, si fes cas a aquest primer impuls, hauria de deixar la pàgina en blanc i guardar un respectuós silenci... Però, com diu la dita castellana, "quién calla otorga" i açò, amics meus, seria donar l'aprovat a la barbàrie post-moderna i banal; un reflex en la vida quotidiana, des de les barres dels bars fins a les manifestacions de polítics i d'opïnadors de pa sucats amb oli, que semblen calcades d'aquests debats televisius on no es parla de res o de quasi res, i l'únic que importa és ser el que crida més o el que no calla. No és nou, antigament ja deien "que parlin de tu, encara que sigui malament"; la qüestió és ser enmig del suc, i així assistim a la sacralització dels "comunicadors", no donant cap importància al contingut, que el noranta per cent de les ve-

gades és nul, sinó a l'habilitat per tenir els babaus amb la boca oberta. I, mentrestant, anem tirant sense resoldre cap problema ni donar cap argument sensat, estem allà, estem parlant, no importa el tema, el gran xerraire pot parlar de tot perquè de res no sap, ni li importa.

Assistim a la proliferació de discursos fets de llocs comuns, de buidor, d'entusiasme preadolescent en adults, tot amb el suport de quatre frases fetes de grans escriptors de l'autoajuda, aquests que s'enriqueixen deixant anar quatre parides barates amb un rerefons de misticisme i endavant; paraletes que no volen dir res, o dir coses que ja sabem de més i que les nostres àvies les expressarien millor.

Ja veieu, volia callar, els anys ens ensenyen a ser cauts, "no hi ha res més castigat que sa llengua", diuen; però no vull atorgar crèdit a la disbauxa del rallar boig.

Disculpin les molèsties.



Partit Popular d'Alaior

El nou Casal Jove d'Alaior començarà a construir-se abans de final d'any

Aquest mes s'ha presentat un dels projectes més importants que l'Equip de Govern impulsarà durant aquesta legislatura, el nou Casal Jove d'Alaior.

L'any 2018 l'Ajuntament va adquirir l'antic edifici conegut com l'Hogar, situat al carrer Porrassar Vell, per recuperar-lo i convertir-lo en un equipament juvenil amb l'objectiu de potenciar les activitats per als joves del municipi, a unes dependències que comptin amb l'espai suficient.

El projecte, elaborat per l'arquitecte Quim Mayans i l'enginyer Josep Quintana, ha tingut l'objectiu principal d'aprofitar la màxima capacitat de l'edifici, que tindrà 608 metres quadrats i es dividirà en tres plantes (soterrani, planta baixa, i planta primera), però a la vegada recuperar part de la història de l'immoble. Per açò es recuperarà l'antic passatge per a vianants que connectava el carrer des Porrassar amb l'aparcament de l'antic col·legi de La Salle. Es renovaran les escales i es mantindran les dues voltes, tant de la planta baixa com del soterrani. El pas romandrà obert les 24 h i també serà l'entrada principal del casal, per evitar que els usuaris que entren i surten ho facin directament pel carrer Porrassar, que actualment té un trànsit de vehicles important.

Un fet a destacar és que l'edifici mantindrà les característiques del nucli antic del poble, però també tindrà una identitat pròpia amb una nova façana, tant la que es troba al carrer Porrassar com la que dona a l'aparcament, ja que una bona part de l'edifici actual s'ha d'esfondrar a causa del seu estat ruïnós.

Al soterrani, s'hi trobarà la zona de jocs, amb futbolí, tennis taula, zona d'ordinadors, videojocs, etc. A més, aques-

ta planta compta amb un gran pati exterior per fer activitats, que està al mateix nivell que l'aparcament, a part d'un important magatzem.

A la planta baixa es trobarà la recepció de l'edifici, i també una sala de descans per als joves, on també es podrà estudiar o fer reunions d'alumnes per preparar feines de l'escola.

A la primera planta es construirà una sala d'actes multifuncional, tant per fer conferències com petits concerts, de 77 m². Així mateix, també s'hi trobarà una sala de tallers per realitzar tota mena d'activitats amb els joves, que tindrà 42 m².

José Luis Benejam, batle d'Alaior, ha destacat que «per a l'Ajuntament no només és important l'edifici, sinó que ho és encara més el que es farà al seu interior, pel que fa a activitats. Els joves del municipi necessiten un espai per poder-se reunir, per gaudir, i també per estudiar i fer treballs en grup».

Cristóbal Marqués, regidor d'Urbanisme, ha remarcat que «fa molts mesos que treballem per dissenyar amb l'arquitecte i l'enginyer un projecte que encaixi amb les necessitats dels joves. Seran més de 600 metres que han de convertir-se en un pol d'atracció de la joventut, amb l'objectiu que no sigui un casal només per utilitzar-se durant els caps de setmana, sinó que es pugui utilitzar cada dia, ple d'activitats i de vida».

El cost total de l'obra seran 745.000 euros. L'Ajuntament ha demanat que un 20% sigui aportat pel Pla Insular de Cooperació.

PER ALAIOR MILLOR AMB BUS

01

Maó – Ciutadella

31

Maó – Sant Climent –
Cala en Porter

32*

Maó – Alaior –
Son Bou

33

Cala en Porter – Alaior

36*

Ciutadella – Son Bou

44*

Alaior – Addaia –
Macaret – Punta
Grossa

71*

Maó – Alaior –
Es Migjorn Gran –
Cala Tomàs



* Només a l'estiu.

mou-T
MENORCA

mou-tmenorca.com



CONSELL INSULAR
DE MENORCA

bon dia bon pa
PER COMENÇAR EL DIA

*Ca na
Juanita*

CARRER MENOR 5
ALAIOR 07730
telf. 971 371 266
mejatores@hotmail.com

Bones festes de Sant Llorenç

ARRELS

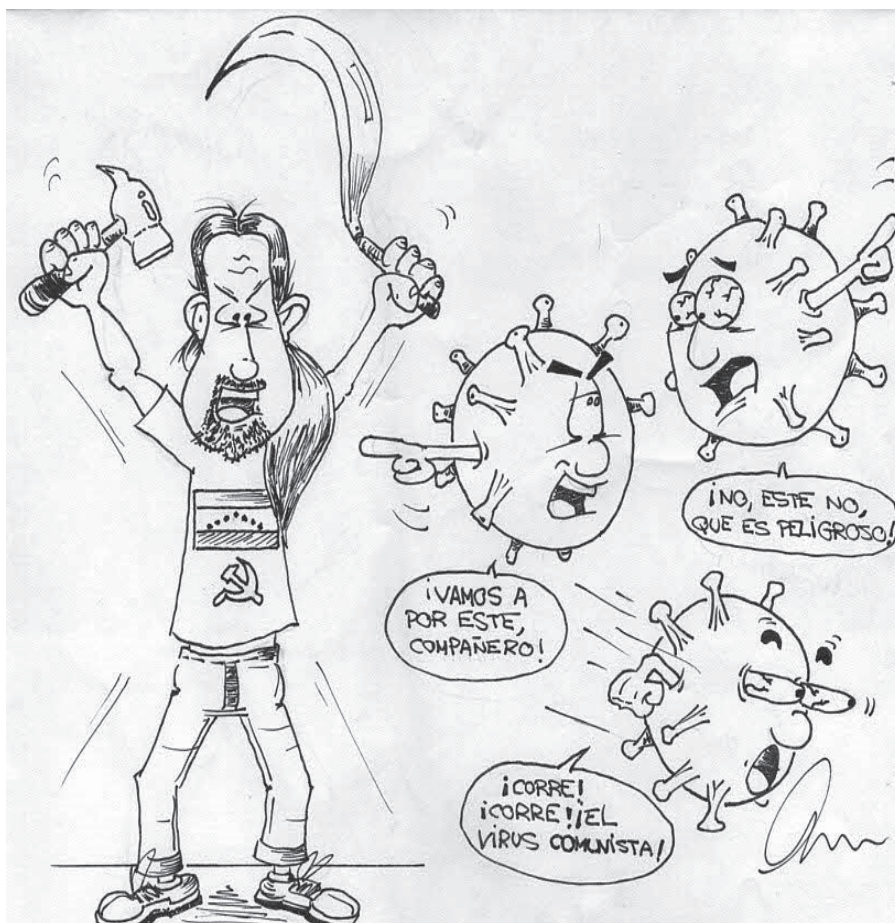
PERRUQUERIA

Per un bon Sant Llorenç!

971 15 74 56

C/ Miguel de Cervantes, 9 Alaior, 07730 arrelsdelo@gmail.com

Josep Mercadal



Pere Gomila

Fa 40 anys

Enguany que l'Ajuntament ha decidit carregar-se tots els actes culturals programats durant l'estiu i que tenim el claustre des Convent mort d'oi, ple d'herbes i segurament de cagarades de colom, serà bo recordar aquelles festes d'arrel tradicional i cantautors de Menorca que hi organitzava Joventuts Musicals a finals dels anys 70 i principis dels 80 durant el mesos de juliol i agost, amb molt d'èxit i un gran nombre d'assistents que n'omplien tots els espais disponibles.

Aquí tenim una reproducció del programa que es va editar l'any 1980 i que resulta especialment significatiu perquè recull el darrer recital que oferí el grup Traginata, el de comiat, just abans de desfer-se. Hi podem trobar també una jove, però ja esplèndida, M. Àngels Gornés, els recordats Marcos i Tolo o diferents grups folklòrics, en aquell moment en què es recuperava el nostre llegat tradicional, la llengua i la cultura pròpies i en què es començaven a muscar poemes dels poetes de Menorca.

Però hi ha un detall en el programa que em duu a una qüestió que ja vaig tractar àmpliament al llarg de tres articles fa uns pocs anys. Es tracta del títol del cicle organitzat per Joventuts Musicals: "Festes dins sa Lluna". En efecte, la denominació absurda de "pati de sa Lluna" per a tot l'edifici és un invent posterior. La forma tradicional d'anomenar el conjunt era "es Convent" o bé "sa Lluna". Les festes, per tant, eren "dins sa Lluna" (per altra banda s'especificava també el nom que rebia la plaça pública de l'antic claustre) i per res no es parlava de pati.

Convé reivindicar una vegada més el respecte pels noms tradicionals, pels topònims, per reclamar que els polítics cerquin l'assessorament dels especialistes —i que els facin cas— en qüestions de nomenclatura.



ICONO

SOLUCIONS INFORMÀTIQUES



Et desitgem
bon **SANT LLORENÇ!**



Pare Huget, 26 - 07730 Alaior 971379088
info@icono.cat www.icono.cat icono.cat

cecome alaior s.l.
Consultoria empresarial
Sempre, Sant Llorenç al cor!
Ruiz i Pablo, 14 • Tel. 971 37 15 50 • ALAIOR • alaior@cecome.com
www.cecome.com

VAPORSEC
· MENORCA ·
limpieza y desinfección de vehículos
Jaume Reynés Gelabert
674 083 622 · 658 304 399
vaporsecmenorca@gmail.com
Av. de la Industria, nº 39 Polígono "LA TROTXA", ALAIOR
Bones festes!

BeCreative

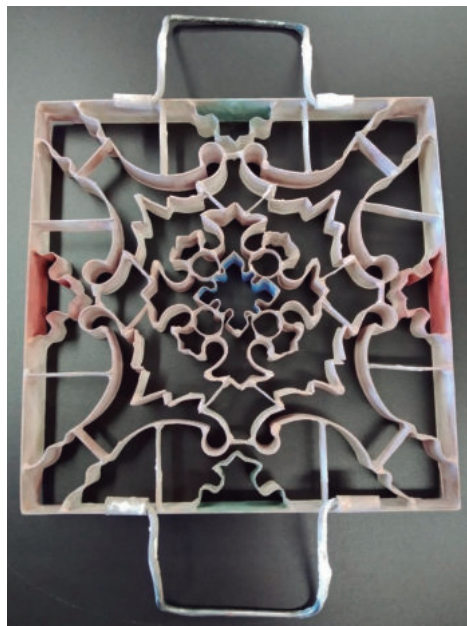


WWW.BECREATIVEMENORCA.COM

Mandy Tucket



La Construcción en Menorca. La baldosa hidráulica recupera su popularidad



La trepa de la baldosa ilustrada

La baldosa hidráulica es un revestimiento artesanal para suelo y paredes que vivió su época de esplendor en los comienzos del siglo XX. En Menorca hay muchas casas que conservan sus suelos originales de este material.

Es un producto de gran durabilidad pero perdió popularidad al entrar

en el mercado la baldosa de gres que compite con una disponibilidad de un sinfín de tamaños y dibujos. Sin embargo, a pesar de la tediosa fabricación enteramente manual de la hidráulica, actualmente se estila elegir este tipo de revestimiento.

Primero hay que construir un dibujo artístico de tiras de latón soldadas en un marco cuadrado, para echar marmolina (mármol en polvo), cemento y pigmentos. El molde dejará el diseño impreso del dibujo en la baldosa hidráulica. Se llama el trepa y es confeccionado por un artesano.

Hay que asegurarse antes de añadir los pigmentos que la trepa no se mueva dentro del molde para que el dibujo final sea perfectamente definido. Una vez que ya tenemos la trepa y el molde bien asegurados con com-

partimentos estancos, con un cucurucho podemos proceder a introducir la mezcla los con pigmentos que también han sido mezclados a mano en diferentes colores y tonos. Cuántos más colores y más pequeños sean los huecos, más



complicada será su fabricación totalmente artesanal. Por supuesto, todo ello se refleja en el precio final.

Pero, a principios del siglo XX, en los años 20, las baldosas hidráulicas producidas eran mucho más sencillas de dibujo.

En Alaior se encuentra la pequeña empresa familiar "Terrazos y Mármoles Fuguet SL", fundada por Damián Fuguet en el año 1975 y dedicada a la elaboración de la piedra artificial, prefabricados de hormigón, entre otras cosas. En la actualidad, su hijo Joan se encarga de la gerencia de la empresa, la cual ha introducido la elaboración de las baldosas hidráulicas. Aquí tenemos un ejemplo de un modelo que se ve en muchas casas de Alaior.

En el suelo de una casa de campo menorquina, estas baldosas són el complemento perfecto, y también pueden colocarse en la pared. Es de mucho mérito que haya pequeñas empresas que dedican un rincón de su producción al fomento de esta baldosa tan particular. Así, contribuyen a conservar la referencia a la historia del pueblo.



**anTONi
maSCaRÓ**

**ABOGADO
ADVOCAT
LAWYER** | **MEDIADOR
MEDIADOR
MEDIATOR**

Col. 6167

☎ 670 551 004

Costa d'es Pou, 35
Alaior 07730 - Menorca
info@amediador.com
www.amediador.com

**Gloriós
Sant Llorenç**



TOYO
CUINES
sempre amb tu!

TU
ENCIMERA
EN
MENORCA

...para profesionales
...y usted!

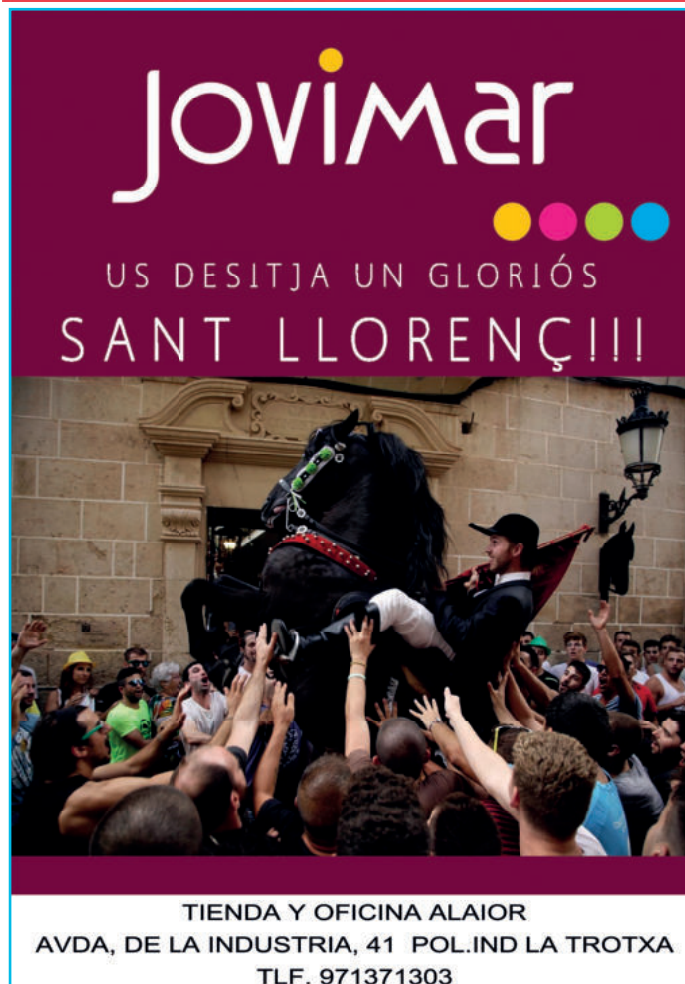
KRICHN®
PORCELANOSA SOLID SURFACE

Gloriós Sant Llorenç

Costa de Llimpa, 35 La Trotxa. ALAIOR Tel: 971 37 16 25
toyo@carpinteriatoyo.com www.carpinteriatoyo.com



Manolo
Perruqueria d'homes
Bon estiu a tothom
Tel. 669896336



Jovimar

US DESITJA UN GLORIÓS
SANT LLORENÇ!!!

TIENDA Y OFICINA ALAIOR
AVDA. DE LA INDUSTRIA, 41 POL.IND LA TROTXA
TLF. 971371303

PARAFARMACIA D'ALO

- Complementos infantiles
- Dermocosmètica, higiene bucal, herboristeria
- Serveis complementaris

Bon Sant Llorenç...

971 37 90 87 / 650 36 43 87
C/ Miquel de Cervantes 12 baixos - Alaior
parafarmaciaalaior@gmail.com



Ja
ris
Carpintería
de Aluminio

Bones festes de Sant Llorenç
2020



San Crispín
COOPERATIVA DE CONSUM DES DE 1953

Els clients *on-line* de San Crispín ens posen bona nota

Entre un 8 i un 10 és la nota mitjana que ens posen el 66% dels usuaris que empen el servei en línia de San Crispín. És una bona notícia que explica el creixement que hem tingut darrerament en les compres per internet del nostre supermercat i que fa que la taxa de repetidors vagi en augment constant un cop s'ha provat per primera vegada. Tanmateix s'ha de dir que l'impacte del Covid-19 ha estat un accelerador perquè moltes persones volguessin fer la compra des de ca seva, però ningú no dubta que si l'experiència no hagués estat positiva, no s'hauria produït aquest salt de nous compradors. L'enquesta també ens ha explicat que els usuaris en línia no volen deixar de venir a la botiga on realment l'experiència és completa en tots els sentits però la comoditat de fer-ho des del sofà o des de l'apartament d'estiu suposa un avantatge que evita desplaçaments i estalvi de temps. Per cert, les tres coses que més valoren és la resposta de la Cooperativa davant d'una incidència, l'estat òptim dels productes quan arriben a casa i el preu del transport, gratuït a partir de 50 euros.

Milliores al novembre

Però si la renovació integral de la botiga en línia al novembre ens va permetre obtenir millores radicals en la navegació, també som conscients que quedaven moltes coses per polir tal com també ens han dit els usuaris en les seves



respostes. Aspectes com un cercador més àgil amb un menú de navegació més eficaç, afegir l'opció de buidar la cistella, poder donar-se d'alta com a soci durant el procés de compra, revisar la interacció amb el menú principal o afegir un resum de la compra i de l'estalvi que es pugui rebre per correu electrònic. Aquestes i d'altres millores són les que hem demanat a Binary Menorca que ens introdueixi a la pàgina web que hauran d'estar fetes per al mes de novembre. També hi ha la tasca d'aconseguir que tots els productes tenguin la foto corresponent al web per identificar-los millor, una tasca en la qual tenim l'ajuda desinteressada dels voluntaris.

Us animam, idò, que proveu d'entrar a www.sancrispin.net i realitzar la vostra primera compra. I si ja en sou usuaris, no deixeu d'advertir-nos de tot allò que pugui ser millorable. El camí més llarg és quedar-se aturat.



Nanis Fortuny (glosador)

Glosa per a un cavall



Jo me mir qualque retaule
i creu-me que no tenc falls
en es peus no hi tenc calls
i creu-me així és estable
enguany tots es cavalls
faran festa dins s'estable.

TONI MELIÀ

Fusteria en general
Mobles a mida - Portes - Cuines
Parquets - Restauració
Pintures de tot tipus
Acabats de pintura a pistola
Alumini i PVC

*Us desitjam un gloriós
Sant Llorenç a tots!*

Tel. 635029045

C/ Doctor Llançó 4
07730 Alaior (Menorca)
toni_melia@hotmail.com



871 80 87 80 - sacantineta@gmail.com



Que tinguem un bon Sant Llorenç

971 37 19 79 - info@aroda.es

VITA CA

NOS PAS ÑAS

C/ RAMAL, 20 - ALAIOR - MENORCA
TEL. 971 208 312

BON SANT LLORENÇ



Especialidades:

Tapas
Platos combinados
Raciones
Bocadillos
Hamburguesas



www.xauxa.es
www.facebook.com/j.xauxa



Bon Sant Llorenç

C/ Miguel de Cervantes 12 - ALAIOR
Telf. 971 372.908

Es Poriol

Moda Infantil



esporiol@gmail.com
www.facebook.com/esporiol

Paco Perea / AHFM

Pàgina esportiva

Suspenses 26 activitats esportives



pular Masculí, han estat suspesos, així com també l'edició del partit núm. 122 del clàssic "partit de futbol de festes" al camp Los Pinos. Tot ha quedat anul·lat i amb la confiança que prest es vegi la llum en relació a la pandèmia que ens afecta. Els rebrots es produeixen i afecten diversos llocs d'Espanya, per simple previsió hem d'evitar que ens puguin afectar a nosaltres.

El Sant Llorenç del COVID-19

Sense festa tradicional, però sí en el sentiment de cada alaiorenc i

resta de visitants, el nostre desig és que passin tots un Sant Llorenç el màxim d'agradable tot i les mesures que la situació actual ens obliga a adoptar.

Les activitats esportives de les festes de Sant Llorenç 2020 a Alaior, també estan afectades per la situació especial que ha sembrat el Covid-19 i que ha determinat que les autoritats esportives, governatives o les pròpies organitzatives, hagin decidit la no celebració dels actes esportius planificats en principi.

Vòlei platja, cursa popular, gimnàstica rítmica, escacs, tennis, pàdel, agilitat, tennis taula, tir al plat, automodelisme, salts d'obstacles hípic, billar, karate, bàsquet, corregudes (hípiques i a peu) i patinatge han quedat ajornades per a una millor ocasió.

Futbol. Quatre celebracions suspeses o ajornades

El món del futbol ha quedat afectat amb quatre suspensions d'actuacions previstes. D'una part, la 7a Gala Històrica del Futbol, que havia de proclamar els històrics de l'època daurada del futbol (temporada 1985/90). Per altra banda, l'edició del Torneig de Futbol Femení i el Torneig Po-

Mercería
Monte Toro
 M^a ASUNCIÓN BAGUR COLL

**Us desitja bones festes
de Sant Llorenç**

Av. de la Mare de Déu del Toro, 21 B
 Telèfon 971371907
 ALAIOR - Menorca

CARPINTERIA Y DECORACION

R. VILLALONGA

Glorios St. Llorenç

971372305 Taller
 660152429 Alejandro
 619277166 Ivan

📍 Bassa Rotja, 166 – Alaior
 ✉ r.villalonga@hotmail.com

📱 📷

GOMILAUTOS, S.L.

MONTAJE DE NEUMÁTICOS
 EQUILIBRADOS
 MECÁNICA Y ELECTRICIDAD
 DEL AUTOMÓVIL

Bon Sant Llorenç

Balmes, 53 - Tel. 971 37 28 97 07730 ALAIOR - Menorca

Quico Sintes



Acords falsos o quan el futur és la pobresa

“Ens haurem d'imaginar la vida que ja no tindrem mai...”

Quan l'economia està en crisi, demanam ajuda als governs, però quan floreix deixam que les empreses acaparin els beneficis. Aquesta ha estat la història de les crisis i la que es desplega ara. Els governs han gastat bilions en paquets d'estímul econòmic sense crear estructures —com un dividend ciutadà, que incentivaria la despesa pública— que tornin els remeis a curt termini en mitjans per a una economia inclusiva i sostenible. Socialitzam els riscos però privatitzam els beneficis. La crisi d'ara ofereix una oportunitat per canviar aquesta dinàmica i requereix acords millors. Però per aconseguir-ho hem de redefinir el concepte mateix de valor. Fins ara, hem confós preu amb valor, i aquesta confusió ha donat ales a la desigualtat i ha distorsionat el paper del sector públic.

La nostra comprensió del valor prové de tècnics que ho veuen com una qüestió d'intercanvi: només una cosa que té un preu és valuosa. Aquesta perspectiva sobrevalora els béns i serveis, els quals conformen al seu torn el PIB, el propulsor de la política pública. Açò té efectes perversos. La gent que guanya molts diners sembla ser molt “productiva”. Clarament, el valor no es mesura millor pel preu o el pagament. És més, els governs creen valor cada dia, del qual es beneficien els ciutadans i les empreses; d'estructures bàsiques com carreteres, educació i altres béns i serveis essencials, i també de les tecnologies.

Açò mateix és cert per als medicaments, que van rebre fons del govern, i per a les fonts d'energia renovable com la solar i l'eòlica, que també van ser finançades pels contribuents en el seu desenvolupament. Per açò, alguna cosa com un dividend ciutadà transformaria la història de la intervenció governamental i crearia una economia més equitativa. Donant a la població una participació directa en el valor que produeix un país, ajudaria a establir un millor sistema: les inversions públiques per a les empreses i la investigació també produirien recompenses per als ciutadans. Açò ajudaria a reduir la desigualtat i a socialitzar tant els riscos com els beneficis. No és un concepte nou, ni tampoc és socialisme. És simplement admetre que l'Estat, com a inversor, pot beneficiar pensant més al voltant d'objectius socials, com ara una transició verda. En lloc de culpar el govern per les males inversions, la veritable qüestió és com assegurar-se que el país es beneficiï de les bones. El govern també necessita negociar amb més duresa per assegurar-se que el creixement econòmic funcioni per als seus ciutadans. Els subsidis i préstecs han de venir amb condicions, alineant el comportament corporatiu amb els objectius de la societat. Finalment, el preu s'ha de posar al servei del valor, no a l'inrevés. La cursa per una vacuna ofereix una bona oportunitat. Per començar, el preu que els ciutadans paguen pels productes farmacèutics

no reflecteix l'enorme contribució. El preu de les vacunes contra la Covid-19 han de tenir en compte que es basa en la investigació finançada amb fons públics i assegurar que les patents es comparteixin en un fons comú de manera que estigui disponible universalment i sigui gratuïta.

És fonamental reconèixer que no només les empreses generen valor. També els treballadors i les institucions públiques en tots els seus nivells ho fan. Un cop fem açò serà més senzill assegurar que els esforços són remunerats adequadament i que els beneficis del creixement econòmic es distribueixen més equitativament.

Hauríem de pensar com és que insistim, en èpoques de crisi, a fer-nos un ressò excessiu de les notícies negatives i quasi menystenir les poques que n'hi ha de positives, en una mena d'exercici de masoquisme col·lectiu. Aquest 2020 és un any de canvis arreu del món, però el got és mig ple o mig buit? Jo estic

d'acord que tenim una tendència a l'excés de pessimisme. Per açò, els qui veuen el got mig ple són un contrapès necessari al pessimisme majoritari que ens envolta en tot moment i als qui juguen a fer de catastrofistes, els anomenats experts o els mitjans de comunicació. També crec que s'ha parlat poc dels esforços que s'han fet a l'àmbit privat per ajudar els qui s'ho passaven malament. No em referesc a la sanitat, sinó a l'economia. Ni tampoc s'ha parlat prou de l'ajut que tants i tants voluntaris han dedicat als qui més ho necessitaven. Hi ha un feix de persones i organitzacions que s'han mobilitzat i que ningú no ho sap, perquè els mitjans no se n'han fet ressò. Ells han ajudat a fer que la roda no s'aturés: alguns per altruisme, alguns perquè l'alternativa de no fer-ho podia ser pitjor. Però la comunicació sempre ha estat deficitària.

Aquí podríem encetar un meló ben gros. El de la comunicació corporativa, probablement un dels aspectes que més s'han de millorar. Però topam amb un problema de cultura. La comunicació és una de les despeses que s'eliminen primer, quan comença la retallada. Quin error! Haurem de veure si l'estiu pot compensar les pèrdues. Vet aquí.

Les ajudes públiques són necessàries, però s'ha de fer política i no només abocar diners. A casa nostra tenim massa polítics que, de les quatre regles, només pensen en la resta i la divisió. Molta gent està cansada de les picabaralles de pati d'escola, la gent vol que li proposin il·lusió, somnis, que demostrin que lluiten per una millor sanitat, ensenyament, etc. Ser un Estat i prendre decisions sobiranament és determinant, per gestionar una crisi. La clau és com ho gestionem.

Aquesta pàgina és patrocinada per



BALCONADES D'ART

* **Fins diumenge 16 d'agost.** Un poble obert a l'art, una ruta plena d'inspiració, amb pintures de 23 artistes menorquins en grans teles penjades als balcons del centre de la població.

* **Fins diumenge 16 d'agost.** Exposició col·lectiva, al Convent de Sant Diego, amb dues obres més de cada un dels 23 artistes. Horari: de dilluns a divendres, de 10 a 13.30 h i de 18 a 21 h. Dimecres, de 18 a 22 h. Dissabtes, de 10 a 13.30 h.

Organitza: Ajuntament d'Alaior

TORRALBA D'EN SALORT

Obert (agost): de dimarts a diumenge, de 10 a 13.30 h. I els divendres, de 10 a 13.30 i de 16 a 17.30 h

Visites guiades a Torralba d'en Salort: Cada dimarts (en castellà)

Durada de la visita: 1 hora i 15 minuts

Preu: 12 euros adults i 6 euros fillets. Amb inscripció prèvia obligatòria

Trobada: Torralba d'en Salort, 10.15 h.

Més informació: hola@nurarq.com

Organitza: Nurarq

TORRE D'EN Galmés

Obert: de dilluns a diumenge, de 9 a 15.30 h

Més informació: 971 36 86 78

RUTA TURÍSTICA ALAIOR 2020. CENTRE D'ESTUDIS LOCALS

Visita lliure autoguiada. De dilluns a divendres, de 10.30 a 13.30 h i de 18.30 a 20.30 h. Dissabtes, de 10.30 a 13.30 h. Durada: 30 minuts, amb plafons informatius. Recepció: església de Santa Eulàlia.

Visita guiada. Visita guiada a dos punts emblemàtics de la població: l'església i els túnels antiaeris de la Guerra Civil. Inclou una petita degustació de producte menorquí, segons demanda.

Visita teatralitzada. La història explicada de la mà de personatges de l'època. Una interpretació que encantarà als més petits. Els dimecres, a partir de les 18.30 h, des del convent de Sant Diego.

Degustació sensorial. Maridatge de formatges, vins, cervesa i altres productes locals, amb les seves històries i emocions. El tast es realitza en un espai acollidor en ple centre d'Alaior, els dijous a les 19 h. Amb la garantia de Farmers and Co.

+ info: www.rutaturisticaalaior.com

13a EDICIÓ DE CINEMA A LA FRESCA CINEMA PEL REENCONTRE

Els dimarts d'estiu, a les 21.30 h, al pati del Centre de Gravat (C. Baixamar, 56). En versió original subtitulada.

* 11 agost.- Los miserables (Tom Hooper, 2012)

* 18 agost.- Nadie sabe (Kore Eda, 2004)

* 25 agost.- Tres anuncios en las afueras (Martin McDonagh, 2017)

* 1 setembre.- Bodas y prejuicios (Gurinder Chadha, 2004)

* 8 setembre - Quemar después de leer (Germans Cohen, 2008)

Organitza: Amics i Amigues d'Alaior

Col·labora: Ajuntament d'Alaior



Presentació del CB Jovent temp. 2019-20